KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

SAYI 52 • YIL 5 10 TL AYLIK DERGİ KASIM 1979

bu sayıda

ÖN KAPAK: *13 Ekim 1979 Sultanahmet «Büyük Seçim Mitingi»*
ARKA KAPAK: *UÇY «Her şey çocuklar için»*

KADINLARIN SESİ

SAYI: 52
KASIM 1979

Sahibi: Bakiye Beria Onger / Sorumlu Yazı İşleri Md: Berrin Uyar / Adres: Babıali Cad. Tasvire Han Kat: 2, No: 26 Cağaloğlu-İstanbul-Türkiye / Abone fiyatları: Yurt içi 1 yıllık: 120 TL., 6 aylık: 60 TL. Yurt dışı: 1 yıllık: 20 DM. / Film: Tab Grafik / Dizgi: Met-Er / Baskı: Maden-İş Ofset Tesisleri / Türkiye Dağıtımı: Temel Dağıtım / Posta Çeki Hesap No: 110906 / Banka Hesap No: Yapı ve Kredi Bankası Çemberlitaş Şubesi: 1890 /09. Baskı Tarihi: 6.11.1979
FİYATI: 10 TL.

eylem birliğini ve yığın bağlarımızı güçlendirelim

Seçim çalışmaları ile yeni ve farklı bir savaşım döneminden geçtik. Bu çalışmalara ilerici kadınlarımız militanca, özveriyle katıldılar. Kadınlarımızı, tüm ilerici güçleri oy hesaplarının ötesinde kitlelerle kaynaştıran bu seçim döneminin gerek sonuçları, gerekse kazandırdığı deneyimler bize önemli dersler çıkarmamız için olanak verdi. Bizi daha zorlu görevlere hazırladı : Yığınların içinde daha **dalıcı** çalışmalarla yığın bağlarımızı kuvvetlendirmek. Eylem birliğini yaşama geçirmek.

1979 seçimleri ara seçimler olmasına rağmen önemli sonuçlar doğurdu. 1977 seçimlerinde halka büyük umut gibi görünüp oyların çoğunu alan CHP'nin aldatıcı yüzü açığa çıktı. Kemerleri sıkma, sıkıyönetimcilik ve NATO'culuk politikasıyla sırtını tekellere dayayan CHP ağırlıklı hükümet, can güvenliğine, hayat pahalılığına gözlerini kapamayı, ücretleri dondurmayı, grevleri ertelemeyi, faşist tırmanışa sebep olan faşist örgütleri oy hesabıyla kendi çıkarı için yaşatmayı hükümet politikası haline getirdi. Sonuçta halkımız CHP'nin umut olmadığını kendi deneyimleri ile anladı. Bu politika gerici sağ güçlerin işine yaradı. CHP ezildi. Burjuva reformizmi iflas etti.

Diğer yandan, işçi sınıfı partisinin de desteklediği, ilerici kadın hareketinin yılmaz savaşçısı bağımsız senatör adayı Beria Onger 23 bine yaklaşan oyla önemli bir başarı elde etti. Bu oy İstanbul'da seçime katılan sosyalist partilerin ve diğer sol bağımsız adayların aldığı toplam oylardan daha fazlaydı. Sosyalist partiler de bu seçimlerde ilerleme kaydettiler. Bunun yanı sıra bazı seçim bölgelerinde eylem birliğine evet diyen sosyalist parti ve ilerici adayların oylarında belirgin bir artış oldu. Bu başarılar, demokrasi güçleri açısından eylem birliğinin hayati önemini açıkça gözler önüne serdi. Türkiye İşçi Partisi ise bu çağrılara olumsuz yanıt verdi. Sosyalist partilerin ve sol güçlerin eylem birliğinin kurulamaması, halkımızın gerici ve faşist güçler karşısında güçlü bir alternatif görememesi seçim sonuçlarını etkileyen önemli sebeplerden biri oldu. CHP'den umut kesen büyük bir seçmen kitlesi oy kullanmadı. Diğer bir etken de seçimlerin eşitsiz koşullarda, sıkıyönetimler altında, anti-demokratik baskılar ve terör altında yapılmış olmasıydı. Gerici - faşist güçler, sadece siyasi partilere konuşma hakkı tanınan ve milyonlara hitap eden radyo ve televizyonu, baskı ve tehdit aracı olarak kullandılar. Anti-komünizmi yaygınlaştırdılar. Böyle önemli bir haktan yararlanma olanağı olmayan bağımsız adaylardan Beria Onger'in seçim büroları basıldı. Ayrıca başka bir bağımsız aday gözaltına alındı. Sosyalist partilerin üyeleri saldırıya uğradı, gözaltına alındı. Kısıtlı çalışma olanakları daha da engellenmeye çalışıldı.

Böyle bir seçim döneminden sonra şimdi bütün ilericileri, demokrasi güçlerini güç ve zorlu görevlerle dolu günler bekliyor. Elde edilen kazanımları korumak; yığınlarla bağlarımızı daha da güçlendirmek; eylem ve cephe birliğini gerçekleştirmek. Gerici-faşist güçleri geriletmek; halkımıza bunalımdan gerçek çıkış yolunu açacak tek alternatif, ileri demokratik iktidar hedefimizi göstermek. Aynı özveriyle başarılarımıza yenilerini katmak görevimizdir.

KADINLARIN SESİ

Türkiye

faşist terör can almaya devam ediyor!

EYLÜL: 133
EKİM : 90 TOPLAM: 223 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Faşistlerin Adana'da Hedef Gösterdiği İlerici Emniyet Müdürü Öldürüldü

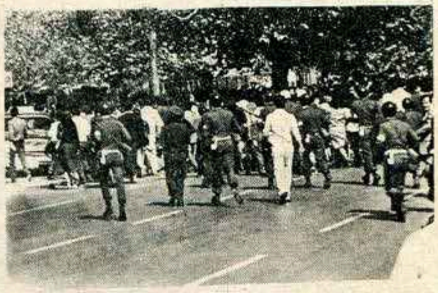

MHP'nin yayın organı Hergün gazetesinde hedef gösterilen demokrat Adana Emniyet Amiri Cevat Yurdakul, 28 Eylül günü makam otomobilinde silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Bu olaydan sonra ilerici polisler işi bıraktı. Ertesi gün de işbaşı yapmadı. Çukobirlik, Paktaş, Et Balık Kurumu, Tekel ve çevre fabrikalarda çalışan işçiler, işi durdurdular. Önceden tören yapılacağı duyurulmasına rağmen, Cevat Yurdakul'un cenazesi Ankara'ya gönderildi. Bu olay törene katılmak isteyen binlerce kişi tarafından protesto edildi. Daha sonra işi bırakan ilerici polisler hakkında soruşturma açılarak, işten el çektirildi.

30 Eylül günü Ankara'da yapılan cenaze töreni sırasındada, törene katılmak isteyenler engellendi. Çok sayıda kişi yaralandı. 100'e yakın kişi de gözaltına alındı.

TÖB-DER'in Bursa Mitingine Polis Saldırdı

TÖB-DER'in öğretmenlerin toplu sözleşmeli, sendikalaşma hakları için 28 Eylül günü, Bursa'da düzenlediği miting, polis tarafından dağıtıldı. «Yasa dışı» yapıldığı gerekçesiyle dağıtılan mitingde 1 öğretmen öldü, 55 öğretmen yaralandı. Olaydan sonra TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ile birlikte 303 kişi gözaltına alındı. Olay demokratik kuruluşlarca kınandı.

FKÖ (Filistin Kurtulus Örgütü) Türkiye'de Büro Açtı

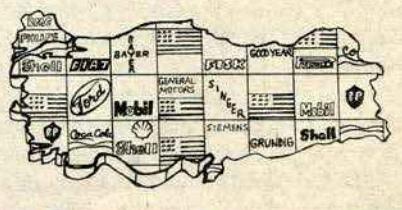

Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) lideri Yaser Arafat FKÖ Temsilciliği'nin açılışında bulunmak üzere 5 Ekim tarihinde Türkiye'ye geldi.

Ülkemizde FKÖ Temsilciliğinin açılması Filistin Davası, Arap Kurtuluş Hareketi ve Türkiye'deki anti-emperyalist güçlerin savaşımı açısından önemli bir kazanımdır. Bu konuda bir açıklama yapan İKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç, Türkiyeli ilerici kadınların FKÖ lideri Arafat'ı coşkuyla selamladığını belirterek, Filistin halkının haklı toprak davasının çözümünün yurdumuzda ve dünyada barışın korunması için vazgeçilmez bir koşul olduğunu söyledi. Filistin'de yürütülen sıcak savaşımda en büyük özveriyi gösteren, mücadelenin her aşamasında yer alan yiğit Filistinli kadınlarla, ülkemizdeki ilerici kadınların dayanışma içinde olduğunu belirtti.

ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞINI BU GÜNLER İÇİN Mİ VERMİŞTİK?

Geçtiğimiz günlerde 29 Ekim Cumhuriyet Bayramını kutladık.

Bundan 60 yıl önce dedelerimiz, ninelerimiz yurdumuzu işgal eden emperyalist düşman ordularına karşı amansız bir Ulusal Kurtuluş Savaşı başlatmışlardı. Bu güçler madenlerimizi, ürünlerimizi, insan gücümüzü, tüm zenginliklerimizi daha ucuza ve daha kolay elde etmek, böylece milyonlarına milyonlar katmak isteyen Fransız, İngiliz, İtalyan, Yunan ve Amerikan parababalarıydı. Ve onlara yardımcılık eden hain padişahlık yönetimiydi.

Ama kadınıyla, erkeğiyle, genciyle, yaşlısıyla emekçi halkımız buna izin vermedi. Kanları ve canları pahasına yurdumuzu hainlerden, emperyalistlerden temizlediler. İşbirlikçi padişahlık düzenini yıktılar. Ulusal Kurtuluş Savaşını kazandılar.

Ama daha sonra başa gelen halktan yana olmayan hükümetler bir zamanlar ülkemizi işgal eden emperyalist güçlerle yine sarmaş dolaş oldular.

Bugüne baktığımızda haklı olarak soruyoruz: Halkımız Ulusal Kurtuluş Savaşını bunun için mi vermişti? Emperyalistler o zaman açıkça ordularıyla giriyorlardı yurdumuza. Bugün ise NATO'lar, İMF'lerle daha sinsi daha gizli işgal ediyorlar.

Bugün yine halkımız 60 yıl öncesi gibi zorlu bir Ulusal Kurtuluş Savaşı veriyor. Halkımızı iliğine kadar sömüren, kanını emen emperyalistleri yurdumuzdan kovmak için. Onlarla işbirliği yapan işbirlikçi tekellerin ve toprak ağalarının egemenliğine son vermek. Tüm ilericilerin, emekçilerin ileri demokratik bir iktidarını kurmak için. Bunun için tüm ulusal demokratik güçlerin birliğini kurmak ve güçlendirmek için savaşmalıyız! 29 Ekimleri bu amaç için savaşım günleri yapmalıyız!

nasıl kurban kestiler!

GIRGIR mizah dergisi sayı: 378

İŞSİZLİK KAPİTALİZMİN KANAYAN YARASI

«31 yaşındayım. Beş ay öncesine kadar bir tekstil fabrikasında çalışıyordum. Döviz yokluğu, piyasa durgunluğu diyerek işten çıkarttılar. 3 çocuğum var. Ailem elime bakıyor... Ancak iş bulamıyorum. Tabi bu arada para kazandım. Hamallık parak. Ama bu işte tutunmak bile zor. O bölgede daha önce iş tutmuş hamallar, yenileri istemiyorlar.»

Bu konuştuğumuz, ülkemizdeki 5 milyon açık işsizden sadece biri. Her gün parklarda, kahvelerde, sokaklarda ya da İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun önünde rastladığımız bu insanların çoğunluğunu kadınlar ve gençler oluşturuyorlar. Ve üniversiteye giremeyen, ya da mezun olan gençler, topraklarını terk ederek köyden kente göç edenler, fabrikalarda çalışan ancak her an işten atılma tehlikesi içinde bulunanlar işsizler ordusunu besleyip büyütüyorlar.

İŞSİZLİK MİKROBU KAPİTALİST ÜLKELERDE TOPLUM SAĞLIĞINI DA TEHDİT EDİYOR

Bir araştırmaya göre, kapitalist dünyadaki işsiz sayısı 500 milyon. Bunların çoğunluğu da az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde. Kapitalist dünyadaki bunalım nedeniyle de her gün biraz daha artıyor. Ve işsizlik beraberinde birçok sefaleti de sürükleyip getiriyor. ABD'li bir sosyolog-doktora göre işsizliğin yalnızca % 1 artmasıyla bir ülkede ölüm % 1.9, cinayetler % 5.7, intiharlar % 4.1, kalp ve damar hastalıklarından ölümler % 1.9, sinir hastalıkları % 3.4 oranında artmaktaymış. İşsizliğin doğurduğu sonuçlar gerçekten yüz kızartıcı: ABD'de 12 milyon işsiz genç uyuşturucu madde kullanıyor. Batı Avrupa'da ise işsizliğin artmasıyla küçük yaşta esrara başlayanların, karınlarını doyurmak için kendilerini satanların, hırsızlık yapanların sayısında hızlı bir yükselme gözleniyor. Bu ülkelerde aktif nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, işsizlerin de yarısını oluşturuyorlar.

TÜRKİYE'DE HER DÖRT KİŞİDEN BİRİ İŞSİZ

Ülkemizde ise durum bundan daha farklı değil. Kapitalizmin genel bunalımı bizi de en ağır biçimde etkiliyor. Hayat pahalılığı bir yılda yüzde 200 arttı. Bir kişinin çalışmasıyla değil geçinmek, yaşamak bile olanaksızlaştı. Bu koşullar altında ise işsizlik, işten çıkarmalar dev boyutlara ulaştı. Yapılan son açıklamalara göre, ülkemizde açık işsizlerin sayısı 5 milyona, gizli işsizler ise bunun iki katına ulaştı. Bugün ülkemizde her dört kişiden biri ailesiyle birlikte açlığa, sefalete yani işsizliğe mahkûm edilmiş durumda.

İŞSİZLİK YAZGI MIDIR?

Elbette değildir. Çünkü bugün işsizliğin olmadığı sosyalist ülkelerde milyonlarca insan geleceklerine güven içinde bakıp, insanca yaşıyor ve çalışıyorlar. İşsizlik denen mikrobun yeşermesine neden olan kapitalist düzene, yani parababalarının düzenine son vermişler.

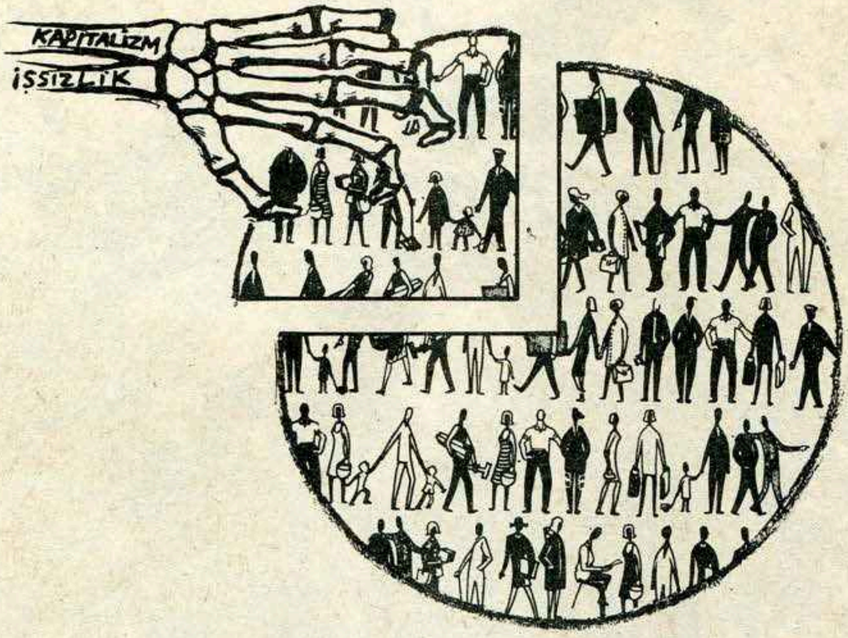
İşsizliğin bir yazgı olmadığını anlamak için bir kez «İşsizliğin sebebi nedir? Kim sebep oluyor?» diye sormamız yeterlidir. O zaman soruyoruz:

PTT'YE ALINACAK 125 MEMUR İÇİN AÇILAN SINAVA 3500 KİŞİ GİRDİ

BİZİ İŞTEN ATANLAR KİMLERDİR? NEDEN ÇIKARTIRLAR BİZLERİ?

Biliyoruz ki biz emekçileri işten çıkartanlar ve işsiz bırakanlar patronlardır. Çünkü üretim araçları onlarındır. Yani fabrikaların, tarlaların, makinelerin sahibi onlardır. Biz işgücümüzü onlara satarız. Onlar için çalışırız. Ama sömürünün hükümdar olduğu bu düzende emeğimizin karşılığını alamayız. Onlar bize en düşük ücretle, en az işçiyle çok iş yaptırmak isterler. Ama örgütlenmeye, hak aramaya, ücretini biraz yükseltmeye çalışırsan, piyasa dalgalanmalarını ekonomik bunalımı, döviz ve hammadde yetersizliğini bahane ederek işten çıkartırlar. Dayanakları da hazırdır. İş Yasası'ndaki 24. madde. Böyle bir bahane bulamazlarsa bu kez yasalardaki 13 ve 17. maddelere başvururlar. **«İşyerinde huzur bozucu davranışları... nedeniyle işine son verilmesine...»** E-

ÜLKEMİZDE HER DÖRT KİŞİDEN BİRİ İŞSİZ

yet onlar için bir işçiyi işten çıkartmak bu kadar kolaydır. İşç bulamam korkusu da yoktur. Dışarda daha düşük ücretle çalışmak için bekleyen milyonlarca işsiz hazırdır. Bir işyerine alınacak 5 kişi için binlerce kişinin sınava girdiğini gazetelerde defalarca okumadık mı? Parababaları çalışan işçileri tehdit altında tutmak için bu işsizler ordusunu her zaman hazır bekletirler.

1978-1979 ülkemizde işsizliğin büyük boyutlara ulaştığı, derin ekonomik krizlerin yoğunlaştığı yıllar oldu. Bunun temel nedeni de emperyalizme bağımlı kapitalist bir ülke olmamız.

Bugün emperyalizmin ekonomik bunalımı derinleşmektedir. Emperyalizme göbeğinden bağımlı olan ve ülkemizi iğneden ipliğe her şeyi dışardan almak zorunda bırakan işbirlikçi tekelci burjuvazi de derin bir bunalıma girmiş, eskisi gibi kâr edemez duruma düşmüştür. Bunalımdan çıkış yükünü de halkımızın sırtına yüklemiştir. Binlerce işçiyi kapı dışarı ederek açlık ve sefalete terk etmiştir. Diğer yandan bu ekonomik bunalımda tekellerle rekabet edemeyen binlerce küçük üretici hızla iflâsa sürüklenmis, bunlar da yeni bir işsizler ordusu oluşturmuşlardır.

İşsizliğin diğer nedeni de hükümetlerin parababalarından yana politikası'dır. Devletin tüm olanakları tekelci sermayeye peşkeş çekilmiş, halktan alınan vergiler kredi olarak tekellere verilmiş, ayrıca bütçenin büyük bir kısmını da silahlanmaya harcayarak halkımıza yeni iş sahaları açacak yatırımlaı yapmamışlardır.

İşsizlik sorunundan bu düzende kurtulmanın olanaksız olduğunu biliyoruz. Ancak bu koşullarda da işsizliğin hafifletilebilmesi yolunda savaşım verilmesi zorunludur. Bu nedenle :

— Tekellerin egemenliği sınırlandırılmalı,

— Demokratik vergi reformu yapılarak, vergilerin tekellere peşkeş çekilmesi önlenmeli, halktan yana yeni yatırım sahaları açılmalı,

— Silahlanma harcamaları azaltılarak halkımız yararına kullanılmalı, yeni yatırımlarla iş sahaları açılmalıdır.

— İş Yasası değiştirilmeli, patronların bir silah olarak kullandıkları 13, 17 ve 24. maddeler kaldırılmalı,

— Her ne nedenle olursa olsun keyfi işten çıkarmalar önlenmeli,

— İşsizlik sigortasının kurulması yolunda savaşım verilmelidir.

Kom patronu fabrikasını kapattı.

Kom fabrikasının kapanmasıyla, yurdumuzda her geçen gün artan işsizler ordusuna katılan Emine Özdamar, Nursel Kuş, Şükriye Rahat ve Ayşe Alıcı'yla konuşuyoruz.

— Kom fabrikası neden kapatıldı?

— İşverenin işçilere gösterdiği neden, hammadde yokluğu. Ancak biz KOM işçileri kapanma nedenini hammadde yokluğuna bağlamıyoruz. Toplu sözleşmede KOM işçilerinin kararlılığından korkan işveren, işçilerin sendikal birliğini bozmak amacıyla işyerini kapattı.

— KOM fabrikasının mevcudu 480 kişiydi, çoğunluğunu kadın işçiler oluşturuyordu.

— KOM fabrikası tekrar açılacak mı? Açılırsa işveren eski işçileri geriye çağırır mı?

— Kapatılmasının gerçek nedeni hammadde yokluğu olmadığından fabrikanın en kısa zamanda tekrar açılacağına inanıyoruz. Ancak işveren kendi kârını ve sömürüsünü arttırmak için eski işçilerden daha çok kendinden yana olanları ve 18 yasından küçükleri alacaktır.

— Yurdumuzda son dönemde hammadde yokluğu öne sürülerek pek çok işyeri kapatılıp, işçiler işsiz bırakılıyor. Bu tip uygulamalara karşı sizce neler yapılabilir?

— Evet, biz bu tip uygulamaların sadece biriyiz. İşyerlerinin kapanmasına, tensikatlara karşı devletin önlem alması gerekir, ancak alınmıyor. Tüm bu haksızlıklara karşı işçi sınıfına büyük görevler düşüyor. Örgütlenmek, hep birlikte mücadele etmek gerekir.

Bu resimde Uluslararası Çocuk Yılı'nda, ülkemizde KREŞ SORUNU ÇÖZÜMLENMİŞ (!) bir çocuk görüyorsunuz.

Bu resimde ise Uluslararası Çocuk Yılı'nda bir sosyalist ülkede KREŞ SORUNU ÇÖZÜMLENMİŞ çocuklar görüyorsunuz.

Zehra Aral - İstanbul

«öyle kalabalığız ki aslında birağızdan başlarsak ağlamaya...»

Söze nasıl başlanır
Bilemiyorum ama,
Büyükler başlamadan
Selamlarmış herkesi,
Ben de buna dayanarak
Selamlarım sizleri...
MERHABA DÜNYAYA!
Adım; Ayşe ya da Ali,
Doğumum; iki ay evveli...
Babam devlet memuru,
Annem fabrikada işçi...
Annemi seviyorum,
Bir de kırmızı hırkasını...
Akşamları dertleşir ikisi
Zor geçinirmişiz...
Bakacak kimse yokmuş beni,
Bari ben olmasaymışım
Ne iyi olurmuş hani...
Dilim var ama döndürüp
İki lâfı bir arada
Söyleyemiyorum...
Elim var ama, emeklemekten
Öte bir şey yapamıyorum.
Ne elimi seviyorum
Ne dilimi
Bir tek annemi
Kırmızı hırkasını bir de,
Bir de tombul memesini...
Ben çok ağlayan bir çocuğum
Anneannem falan da yok...
Komşu kadınmış,
O bakıyor beni...
Sözde bakıyor.
Hiç bakmıyor ki...
Bir kere beni hiç sevmiyor,
Çatlasam ağlamaktan
Başını çevirmiyor...
Komşu kadını hiç sevmiyorum
Bir annemi seviyorum
Bir de tombul memesini...
Ben çok ağlayan bir çocuğum
Kaka yapmayı bilemiyorum,
Komşu kadın değiştirmiyor
Altımı, iğrenirmiş...
«Pişik» diyorlar, ondan oluyorum

Hem yanıyor, hem acıyor
Dayanamıyorum...
Bulamaç gibi bişii
Veriyor cadı...
Öğğ ne berbat şeymiş
Anında kusuyorum...
Bizim evimizde bi dolu
Şişman çocuk resmi var
Neymiş adı dur bakiim,
Tamam buldum «kartpostal»
Hem de kırmızı kırmızı
Ben çok seviyorum ama,...
Ben onlarla oynarken
Annembazen ağlıyor...

Zır zır ağlarmış
Babam öyle söylüyor...
Çok zayıf bir çocuğum
Çokta çirkinim inanın
Kendimi hiç sevmiyorum
Ellerimi de, dilimi de
Bir de komşu cadıyı...
Annem bazen «ne yapsın»
«zavallı» diyor cadı için...
Üç yüze çocuk bakılmazmış
Kadın KREŞ değilmiş ya, hayrını
(Benim gibi iki çirkin
Daha var da baktığı)
KREŞ; bu da ne demek?
Ne komik oluyor söylemek
I-ıh, benim becerebileceğim
Bir iş değil; K-I-R-E-Ş?
Hem ben anne bile diyemiyorum
ki...

Ama büyükler söyleyebilir
Herhalde...
Daha da büyüklere
Söyleseler de
Ondan yapsalar ya
Bize...
Ben çok ağlayan
Bir çocuğum...
Kaka da yapıyorum...
Cadıyı da sevmiyorum...
Hem annem söyledi
Zaten KREŞ değilmiş o!

MERHABA DÜNYAYA
Selam verdiğim,
Borçlu çıktığım
MERHABA!
Adım Ayşe ya da Ali!
Doğumum iki ay evveli,
Döndürüp konuşamadığım
Bir dilim,
Emeklemekten başka şeye
Yaramayan elim var!
Yazıp anlatamıyorum...
Deyip söyleyemiyorum...
Durmadan ağlıyorum
Konuşma şeklim bu benim.
Bakılmak istiyorum!
ADIMIZ AYŞE YA DA ALİ
Çalışan annelerimiz var!

KREŞ İSTİYORUZ...
Öyle kalabalığız ki aslında
Her ağızdan başlarsak
Ağlamaya...
Susturamazsınız bizi
KREŞ İSTİYORUZ
Adımız Ayşe ya da Ali
Ne farkeder...

İmza : Ayşe - Ali

Kadınlarımız seçimlerde özverinin en güzelini gösterdiler

bir savaşım döneminin

● *Hisarüstü kahve toplantısı*

**«14 Ekim seçimleri yaklaşıyor,
Sorunlarımızın çözüm yolunu,
Bunalımdan çıkış yolunu,
Can güvenliğini sağlamanın,
Faşist saldırıları ortadan kaldırmanın,
İMF'lere, NATO'lara dur demenin,
Sahte umutlara son vermenin yolunu
İstanbul Bağımsız Senatör adayı,
İşçi sınıfının ve tüm emekçi halkın
Örgütlü gücünün sesi
BAKİYE BERİA ONGER gösteriyor.»**

Işçi sınıfının tarihsel politik örgütünün desteklediği, Türkiye ilerici kadın hareketinin seçkin temsilcilerinden Bakiye Beria Onger'in seçim propaganda çalışmaları işte böyle başladı.

● Seçim çalışmalarında 29 ilçe ve semt bürosuna bağlı olarak 5000'den fazla gönüllü görev aldı.

● **Seçim propaganda çalışmalarının sürdürüldüğü 3 hafta boyunca İstanbul'un Işçi ve emekçi semtlerinde 210 kapalı salon ve kahve toplantısı ve 10 açıkhava mitingi düzenlendi.**

● Toplamı 8 milyondan fazla bildiri broşür, el ilanı ve pulla İstanbul halkına gerçekler açıklanmaya çalışıldı.

● **Emekçi kadınlar yakından tanıdıkları Beria Onger'e her bakımdan destek oldular.**

● Altın küpelerini, nişan yüzüklerini, bileziklerini satarak. börek yapıp satarak bağış yaptılar.

● **İşçiler fabrikada dağıtılan yoğurtlarını yemeyip bağışladılar.**

● Emekçiler bunca pahalılıkta lokmalarından kesip bağışta bulundular.

● **Böylece yurt içi ve yurt dışından toplam 1 milyon 700 bin lira bağış toplandı.**

● Burjuva partileri televizyon, radyo ve günlük gazeteler gibi kitle iletişim araçlarından alabildiği

ardından

ne yararlanabildiler. Buna karşılık Beria Onger boyalı basının sansür duvarını aşamadı. Televizyonda seçim konuşması olanağından yararlanamadı. Gerici çevrelerin yoğun anti-komünist saldırısı, yalanın, iftiranın her türlüsüyle karşılaştı:

- **CHP üstyönetimi de Beria Onger'e karşı aldığı tavırla gerici-faşist güçlerin ekmeğine yağ sürdü. Sandık kurullarındaki görevlilerine «Her sandıkta Beria Onger'in iki oyunu iptal edeceksiniz» diyecek kadar ileri gitti.**
- Seçim günü Beria Onger'i destekleyen binlerce gönüllü ilerici oyların korunması için sandık başında görev aldı.
- Beria Onger adına İstanbul'un çeşitli emekçi mahallelerinde düzenlenen kahve ve salon toplantılarına katılanların çoğunluğunu kadınların oluşturduğu izlendi. Toplantılarda, mahalle halkından kadınlar, gençler söz alarak dertlerini, istemlerini dile getirdiler. Ayrıca evlatları faşist saldırılar sonucu katledilmiş analar da kahvelerde halka seslendiler. Halkı faşist tehlikeye karşı savaşıma çağırdılar.
- **Seçim propagandası süresinde düzenlenen birçok açıkhava toplantısında öğle tatilinden yararlanarak iş tulumlarıyla katılan işçiler çoğunluktaydı.**
- 6 Ekim günü Şişli'nin Hürriye-i Ebediye alanında Bakiye Beria Onger, TSİP ve Devrimci Demokratlar «Emperyalizme, Tekellere, Faşizme ve Şovenizme karşı güç ve eylem birliği» Mitingi düzenlediler. Bu, ortak sloganların hep bir ağızdan haykırıldığı, kardeşlik havasının tüm alana egemen olduğu, eylem birliğinin somutlandığı bir mitingdi.

«İKD AÇILMALIDIR»
"ben bu pankartı kendi isteğimle seçtim"

Eylül ayının son günleri.

Ecevit'in seçim otobüsü köy kasaba demeden Trakya'da ilerliyor.

Sık sık köylüler durduruyor, kurbanlar kesiliyor

İşte yine bir köy kavşağında durduruldu.

Kadın-erkek kalabalık bir köylü topluluğu saatlerdir otobüsü bekliyorlar. Başlarında beyaz yemeniler şalvarlı köylü kadınlar.

Her birinin elinde bir pankart.

«Umudumuz yine sensin Ecevit»

«Yiyenlere, yeğenlere değil, üreticive veren Ecevit»

Fakat o da ne?

Gencecik, başı örtülü bir köylü kızı. Başının üzerinde tuttuğu pankarta sadece iki kelime yazılı :

«İKD açılmalıdır»

Tam o anda seçim otobüsünde bir dalgalanma görülüyor.

Yol boyunca otobüsün penceresinden sağa sola 'Uygulamada demokratik sol' kitapçığı fırlatan CHP Kadın Kolları Başkanı Güler Hanım **«Ben şimdi ona gösteririm»** diyerek fırlıyor.

Koruma polisinin de yardımıyla pankart genç kızın elinden koparılıyor. Yere atılarak çiğneniyor.

Ama genç kız yırtılmış pankartını tekrar başının üzerinde yükseltiyor. Ve otobüs köyden ayrılıncaya kadar da indirmiyor.

Seçim otobüsünün içinde ise çok ilginç konuşmalar geçiyor.

«Özgürlükçü demokratik sol» CHP'nin Genel Başkanı Ecevit, köylü kızının koyu CHP'li olduğundan kuşkusu olmadığını, bu pankartı genç kızın eline ancak 'provakatör'lerin (ajanların) vermiş olabileceğini söylüyor.

Pankartın sahibi, Karamusa köyünden Nurcan Kırım ise bakın şöyle diyor :

— **Ben bu pankartı kendi isteğimle seçtim. Ecevit kendisinden beklenilenleri yapmadı onun için bunlar kendisine hatırlatıldığı zaman kızıyor olmalı. Ecevit, bizim köy eskiden beri CHP'li olduğu için benim de CHP'li olduğumu sanabilir. Kaldı ki CHP'li de olsam gene taşırdım İKD pankartını. Demokrasiden yana değil mi CHP?**

Geçen sayımızda «Toplu sözleşmelerle demokrasi savaşımını güçlendirelim» başlıklı yazımızda, toplu sözleşmelerde kadın hakları konulu sorularımıza Maden-İş ve Tekstil sendikaları yetkililerinin verdikleri yanıtları yayınlamıştık. Kadın işçilerin yoğun bulunduğu işkollarında sendika yetkilileriyle yaptığımız röportajları yayınlamaya devam ediyoruz

2

toplu sözleşmelerle demokrasi savaşımını güçlendirelim

BANK-SEN YÜRÜTME KURULU ÜYESİ TURHAN ATA

— Kaç üyeniz var ve bunların kaçı kadın?

— Üye sayımız 30.000'i aşıyor. Bunların aşağı yukarı yarısı kadındır.

— Geçen dönemde, kadınlarla ilgili ne gibi haklar alınmıştı?

— Sendikamız geçen dönemden beri kadın üyelerimizin özgül sorunlarına büyük önem veriyor. Bu konuda başarılı sonuçlar da alınmıştır. Örneğin Türkiye'de ilk kez biz kreş tazminatını aldık. Doğum öncesi ve sonrası izinleri hem birleştirdik, hem de uzattık. Başak Sigorta'da doğum izinleri 5 aydır. Emzirme odaları ise her işyerimizde mevcuttur. Yasada 1 saat olan emzirme izinleri ise her iş yerimizde 2 saattir.

— Bu dönemde almayı düşündüğünüz haklar nelerdir?

— Bu yıl en önemli hedefimiz kreşleri her işyerinde yaşama geçirmek. İlk olarak işçilerimizin yoğun olduğu bölgelerde «Bölgesel Kreş»ler açılması konusunda işverenle anlaşmaya vardık. Buraların yönetiminde sendikamızın da söz sahibi olmasını istiyoruz.

— Kreş dışındaki talepleriniz neler?

— Doğum izinlerini hem daha fazla uzatmayı hem de bu iznin sonunda üyemizin istediği kadar ücretsiz izin kullanmasını toplu sözleşmeye geçirmeye çalışıyoruz. Bu konudaki ilk kazanımız Başak Sigorta'da oldu. 5 aylık ücretli izne ek olarak 3 ay da ücretsiz izin aldık.

— Peki işverenlerin kadın işçilerin hakları konusundaki tutumu nedir?

— İşverenler elbetteki hoşnut değiller bu işten. Kadın işçiler için aldığımız her hak onlar için bir külfet oluyor. Bu nedenle de işe alırken kadınları tercih etmiyorlar. Ama biz bu gibi konularda çeşitli önlemler almaya çalışıyoruz. Bir de T. İmar Bankası gibi kuruluşlar var ki, kadın işçilerin özgül taleplerini duymak bile istemiyorlar.

PETROL-İŞ SENDİKASI TOPLU SÖZLEŞME DAİRESİ MÜDÜRÜ İNCİSER ALPTEKİN

— Kaç üyeniz var ve bunların kaçı kadın?

— Üye sayımızı tam olarak veremiyeceğim ama, işçilerimizin özellikle ilaç kolunda çalışanlarının 4 de biri kadındır.

— Kadınlara özgü sorunlar konusunda bugüne dek ne gibi haklar sağlanabildi?

— Hemen hemen bütün işyerlerimizde, yasaların tanıdığı bazı haklar uygulatılıyor. Bunun dışında tek tük işyerlerinde de yasanın tanıdıkları aşılmış ve ek haklar alınabilmiştir. Örneğin Sandoz İlaç Fabrikası'nda 300'ün çok altında kadın çalıştığı halde kreş açtırmayı başardık. Üstelik bu kreşten yalnız kadın işçilerin çocukları değil, dul olan erkek işçilerin çocukları da yararlanabiliyor. Bu kreşin bir özelliği de fabrikanın bir bölümünde değil, dışarıdan bir kreşin bu iş için kiralanması ile açılması. Bunun dışında İbrahim Ethem İlaç Fabrikası'nda evvelce var olan emzirme odası kreşe dönüştürüldü. Bu işyerinde de 300'ün altında kadın çalışıyor.

— Diğer konulardaki kazanımlarınız neler?

— Bilmiyorum kayda değer mi? Eczacıbaşı İlaç Fabrikası'nda bir kreş var. Bu kreşde kalan çocuklar, eğer bulaşıcı bir hastalığa yakalanırlarsa, hemen evlerine gönderiliyorlar. Bu durumda çalışan anne işte olduğu için çocuğunu kime bırakacağını, nasıl ona bakacağını bilemiyordu. Biz bu sakıncayı gidermek için çocuk iyileşinceye kadar anneye ücretli izin verilmesini toplu sözleşmeye geçirdik. Bunların dışında 1-2 işyerimizde emzirme izinleri 1,5 saate çıkarıldı.

— Önümüzdeki dönem, bu konudaki talepleriniz neler olacak?

— Bu yıl özellikle kreş konusunda ısrarlı olmaya kararlıyız. Diğer konularda ise henüz belirlenmiş bir politikamız yok. Bunun nedeni sanırım kadın işçilerin işkolumuzda az olmasıdır. Fakat kadınların özgül sorunlarına çözüm getirme yolundaki çabalar, her dönem artan bir şekilde gündeme gelecektir.

TÖBANK EMEKÇİLERİ İLE DOSTLUK VE DAYANIŞMA ÇAYI DÜZENLENDİ

Geçtiğimiz günlerde, Sarı sendika TÖBANK - SEN'den ayrılıp sınıf ve kitle sendikacılığını bayrak edinen BANK-SEN'e girdikleri için işten atılan TÖBANK işçileriyle bir dayanışma çayı düzenlendi. 8 Eylül günü Bank-Sen 5. Bölge Salonunda **yapılan çayda, TÖBANK emekçileri ile sohbet ettik.**

Keriman Açan, 11 yıldan beri TÖBANK'ta çalıştığını ve maaşının ise ancak 6700 lira olduğunu söylüyor. Ve ekliyor: «Patron Bank-Sen'e geçtiğimi

öğrendiği zaman maaşıma 5000 lira zam yaptı. Ama ben kararımdan dönmedim. Bu sefer de maaşımı 5400 liraya indirdi. Fakat bizi hiçbir şey yıldıramaz. Haklarımızı alıncaya kadar mücadele edeceğiz. Hele 1 Eylül'de İzmir'de yapılan mitingi gördükten sonra yalnız olmadığımızı daha iyi anladım.»

Müşerref Çineli ise şunları anlatıyor: «14 se-

nedir TOBANK merkez şubede çalışıyorum. Yaş haddinden emekliliğime 8 ay kalmıştı. Önceleri üye olduğumuz sarı bir sendika vardı. Bu hayat pahalılığında bize ancak % 5 zam alıyordu. Ben bir aile reisiyim. Çocuklarım ve bakmaya zorunlu olduğum annem var. Bu durumda daha iyi bir sendikaya geçmeyi düşündüm. Gazetelerden ve çevreden Bank-Sen hakkında bilgi aldım. Ve sendikaya üye oldum. Şu andan itibaren bizi kimse döndüremez. Sonuna kadar varım. Zaten herkes bizimle. Haklı olmasak bu kadar insan **bizi destekler miydi?**

Evet, TÖBANK emekçileri haklılar ve inançlılar. Bizler de onların haklarını TÖBANK patronundan alacaklarına ve sınıf ve kitle sendikacılığı bayrağını yükselteceklerine **yürekten inanıyoruz.**

BURSA'DA KURULU MAYSAN'DA DİRENİŞ SÜRÜYOR.

TÜRK-İŞ'e bağlı YOL-İŞ Sendikasının da ortakları arasında bulunduğu Maysan Amortisör Fabrikasındaki direniş sürüyor. İşverenin kanunsuz olarak ilân ettiği lokavtı ve toplu işten çıkarmaları protesto eden 156 işçiden 17si ise kadın. İlk gününden beri kararlı ve yiğitçe dayanan işçileri, Bursa'lı ilerici kadınlar ziyaret etmişler ve kadın işçilerle sohbetler yapmışlardır. Direnişin ilk günü, jandarmanın işçilere süngü çekmesini fotoğraflamak isterken, tartaklanan ve makinası kırılan Gülviye Güneş şunları söyledi:

— 4. senelik işçiyim. Bu benim çıktığım ilk direniş, hergün 4-5 bayan işçi arkadaş erkek işçilerle birlikte, sabah 8'den akşam 8'e kadar nöbet tutuyoruz. Çevremizdeki fabrikalardan çok büyük dayanışma görüyoruz. Örneğin Renault fabrikasında işçiler para toplamışlar. Yalnız onlar değil tabi. Diğer fabrikalardan da hergün ziyaretimize geliyorlar.»

O sırada söze karışan Hikmet Tunaboylu da şunları ekledi:

— Kocam Yem Sanayiinde çalışıyor. Bana «tazminat alıp çıkmak çözüm değil. Önemli olan arkadaşlarınızla birlik içinde mücadele etmeniz.» dedi. Direnişte kararlıyız. Birliğimiz bize güç veriyor.»

SÖKSA İŞÇİLERİ KADIN-ERKEK TÜM BASKILARA RAĞMEN KARARLI BİR DİRENİŞİ SÜRDÜRÜYORLAR

Söksa Örme-Konfeksiyon fabrikası Sinop'ta küçük bir işyeri. 200 kadar işçi çalışıyor. İşçilerin örgütlü olduğu Söksa-İş Sendikası sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerine sıkıca bağlı bir işyeri sendikası. Şirkette Sabancı Holding'in ve çoğunlukla CHP'lilerin ortaklığı var.

Patronun toplu iş sözleşmesini uygulamaması ve ardından da lokavt ilân etmesi üzerine işçiler 11 Hazirandan beri direnişteler. Beş aya yakın süredir kaba kuvvete, dövülmeye, işten atılmaya, soruşturmalara ve tutuklamalara yani tüm baskılara rağmen 139 işçi yılmadan direniyor.

Bu direnişe kadın işçiler de fedakârca katılıyorlar. Her türlü baskı, dayak, tutuklama onlara da uygulanıyor. Ama ne Sabancı Holding'in ne CHP'li ortakların baskıları, ne «zor», ne «para» onları geriletmiyor. Tüm Sinop kentinin de desteği ve dayanışmasıyla haklarını alana kadar savaşmaya kararlılar.

ARACI SÖMÜRÜSÜNE SON!

Hayat pahalılığının alabildiğine arttığı, semtlere ve satıcıların keyfine göre fiatların değiştiği ülkemizde emekçi halkımızın tüketim kooperatiflerinde örgütlenmesi son yıllarda giderek artıyor. Geçim yükünü biraz hafifletebilmek, lokmasını aracıya kaptırmamak amacı bu kooperatiflerin yaygınlaşmasını etkiliyor.

Halk kooperatiflerine peşin ya da taksitle 500 - 1000 TL. vererek üye olmak mümkün. Ayrıca 1000'er lira yatırıp biraraya gelen ve gerekli işlemleri tamamlayan 5 kişi her mahallede ve işyerinde bir halk kooperatifi kurabiliyor.

EMEKÇİ HALKIMIZ TÜKETİM KOOPERATİFLERİNDE ÖRGÜTLENİYOR

Bu örgütlenmenin yararını anlatması için önce Kartal Halk-Koop başkanı Kazım Özgenç ile görüştük. Amacını bize şöyle anlattı :

— Halk-Koop temel tüketim maddelerini üreticiden tüketiciye yani aracısız sömürüsüz bir biçimde dar gelirli halkımıza ulaştırmaktadır. Ayrıca piyasada bulunmayan ihtiyaç mallarını da sağlamaya çalışmaktadır. Emekçi halkın sorunlarıyla ilgilenmektedir.

Biz konuşmamızı sürdürürken, dükkan alışverişe gelenlerle iyice kalabalıklaşmıştı. Epey yorgun görünen bir hanıma neden buradan alışveriş yaptığını sorduk :

— Ben aslında Kartal'da oturmuyorum. Küçükyalı'dan geliyorum. Başka yerde bulunmayan birçok malı burada bulabiliyorum. Ayrıca daha ucuza alıyorum buradan. Bu yüzden üye oldum.

Onun yanında duran teyzeye sorduk hemen :

— Teyze, sen de üye misin kooperatife?

— Hayır kızım, ben üye değilim. Ben alışverişimi buradan yapıyorum. Ama üye de olacağım. Çünkü ne kadar çok üye olursa sermayesi artacağı için satılan malların çeşitleri çoğalacakmış, daha ucuz olacakmış.

İstinye Emekçi Halk Tüketim Kooperatifi üyesi Melahat Kütükoğlu da kooperatifin yararları hakkında şunları anlattı :

— Bizim gibi 9 nüfus oturanların bakkaldan alışveriş ederek geçinmeleri mümkün değil. Ben Türkay Kibrit Fabrikasında işçiyim. İşçinin parası ne kadar olur belli. Bir de kalabalık olunca iş iyice zorlaşıyor. Ama kooperatif açıldığından beri çok rahatladık. Bir kere malları kaliteli ve ucuz. Her aradığımı bulabiliyorum. Ayrıca dışarda yani bakkalda falan olduğu gibi aldatılmıyoruz. Ucuzluk hemen farkediliyor. Üstelik sürekli yağ da bulunabiliyor. Her üyenin yağ hakkını veriyor-

Ortaköy Halk-Koop'ta alışveriş yapan Leman Toptaş:
«Kooperatiflerin açıldığı semtlerdeki büyük bakkal ve marketlerin satışlarında gözle görülür düşmeler oldu, kârları azaldı. Kooperatiflere el altından kara çalmaları bundandır. Ben, yakın bir gelecekte tüketim kooperatiflerinin üretim kooperatifleriyle ilişkiye geçerek halka daha yaygın hizmet götürebileceğine inanıyorum.»

lar. Oysa bakkal ve dükkanlar tanıdıklarına veriyor, tanımadıklarına vermiyor. Burada öyle değil. İçimiz rahat.

Söylediklerine göre şimdi 800 üyesi varmış kooperatifin. Mahallelerinde, bölgelerinde kooperatif olan herkesin vakit geçirmeden üye olmasını tavsiye ederim.

Ortaköy Halk Tüketim Kooperatifi üyesi dar gelirli bir memur eşi olan Leman Toptaş da şöyle diyor:

— Ben Küçükçekmece'den geldim. Orada tüketim kooperatifi ve tanzim satış mağazası vardı. Ve biz alışverişimizi kooperatiften yapıyorduk. Ortaköy'e taşındığımızda bakkaldan alışveriş yapmak zorunda kaldık. Bu bizim dar bütçemiz için ağır bir yük oldu. Sonra kooperatif açılacağını ve üye kayıtlarına başlandığını duyduk. Buna çok sevindik. Hemen üye olduk. Açılışın yapılacağı günü dört gözle bekledik. Bir yandan da eşe dosta kooperatifin önemini, yararlarını anlattım. Ve hiç unutmam açılışa yakın günlerde bakkaldan bir kalıp sabun bile almadım, paramız yabana gitmesin diye.

— Kooperatif bütçenizde bir ferahlık yarattı mı?

— Tabi. Fiyatlar piyasaya göre çok ucuz. Hele doğrudan üreticiden alınan mallardaki düşük fiyat, aracılara ödediğimiz parayı açıkça gösteriyor. Bakkallarda 100 - 125 TL'na satılan peyniri 85 liradan; 85-100 liraya satılan zeytini 65 liradan; kilosu 150 liraya satılan Marmaris çam balını 1 kg. 800 gramlık kavanozunu 150 liradan alıyoruz. Bu listeyi uzatabilirim. Bu fiyatlara göre 500 liralık alışverişi ben yaklaşık 350 - 375 liraya yapabiliyorum. Bu ise aylık bütçemizde 1500 - 2000 lira arasında bir az harcama sağlıyor. Bu sayede beslenmemize daha fazla para ayırabiliyoruz. Bu da emekçi ve dar gelirli memurlar için küçümsenmeyecek bir imkandır.

«yaşasın güç ve eylem birliği»

● Seçim çalışmaları sırasında, tüm olumsuz koşullara karşın faşizme, emperyalizme, tekellere ve şovenizme karşı solun eylem birliğini örmek için çaba harcandı. Beria Onger sosyalist parti ve diğer ilerici güçlere yaptığı çağrıda seçimlere ayrı ayrı girilmesinin başdüşmana karşı savaşta omuz omuza vermeye engel olmadığını ve kendilerini eylem birliğine çağırdığını açıkladı. Bu çağrıya olumlu yanıt veren TSİP, Özgürlük Yolu ve Devrimci Demokratlarla sağlanan eylembirliği sonucu ortak kahve toplantıları ve mitingler düzenlendi. Eylem birliği yolunda atılan bu adım, seçimlerde alınan oy sayısından çok daha önemli ve değerli bir kazanım oldu.

● *Şişli Eylem Birliği Mitingi*

● *Hisarüstü, bir seçim toplantısı*

● *Kadıköy, Söğütlüçeşme seçim mitingi*

● *Hasköy kahve toplantısına ünlü sinema oyuncusu Necla Nazır da katıldı.*

● 13 Ekim günü yani seçimden bir gün önce Sultanahmet meydanında Büyük Seçim Mitingi düzenlendi. Beria Onger adına düzenlenen bu toplantıya TSİP, DHKD ve DDKD katıldı. Onbirlerce işçi, emekçi, kadın ve gencin katıldığı mitingde dile getirilmesi oldukça güç bir coşku hakimdi. Alan flama, pankart ve bayraklarla adeta bir çiçek bahçesine dönüşmüştü. Anti-faşist savaşım haftası sırasında İzmit'te vali-polis-faşist işbirliği sonucu öldürülen Fevzi Kuruçay'ın annesi Gülizar ana da mitingde konuştu. «İşçi sınıfı merhaba. Benim oğlum işçi sınıfının yolunda yürürken öldürüldü. Şimdi ben de işçi sınıfının yolunda yürüyorum» diyen bağrı yanık ana sözlerini «Bir oğul kaybettim, bin oğlum o'du» şeklinde bitirdi. Mitinge katılanlar işçi sınıfının tarihsel örgütlü gücünün yer almadığı bir demokrasinin güdük kalacağını, 141-142. maddelerin kaldırılmasını vurguladılar. Miting alanı birçok kez İşçi Sınıfı Partisine özgürlük isteyen sloganlarla çınladı.

İLMEK İLMEK UMUT DOKUYANLAR

Ülkemizde çok yaygın bir el sanatı uğraşı vardır. Halı Dokumacılığı. Çoğunlukla vitrinlerde hayranlıkla seyrettiğimiz ama üzerindeki fiyatlar nedeniyle elimizi bile süremediğimiz bu halılar ülkemizin birçok yöresinde incecik parmaklar tarafından yıllarca emek verilerek özenle dokunur.

Biz bu yazımızda İzmit yöresindeki **İPEK HALI DOKUMACILIĞI**'ndan ve emek sömürüsünden söz edeceğiz.

Yaşları 11-25 arasında değişen köy kadınları, kızları ve çocuklar sürdürüyorlar bu uğraşı. İzmit'in 30'a yakın köyünde binlerce kadının yarattığı bu harikulâde el sanatı halılar iç ve dış pazarlarda çok büyük paralara satılıyor.

Halıcı kızların emeği ile birlikte, dokuma tezgâhı, iplik ve desene Kayserili halı tüccarları yıllar önce gelerek el koymuşlar. Çok ucuza satın alınabilen bu üretici güç, bir yıl içinde halı tüccarlarına milyonlarca lira kâr bırakıyor (Tablo 1).

TABLO 1
(1979 Şubat-Mayıs verileri)

Halının ebadı (cm)	İşçilik ücreti (TL.)	Diğer masraflar (TL.)	Toplam masraf (TL.)	En az satış fiyatı (TL.)	En az kâr (TL.)
50/ 75	9.375	4.874	14.249	30.000	15.751
100/150	37.500	19.496	56.996	120.000	63.000

TABLO 2

Halıcı kadının vasfı	Toplam ilmek sayısı	1 günde atılan ilmek sayısı	1000 ilmek için işçilik ücreti (TL)	Çalışılan gün sayısı	ÜCRET Toplam (TL)	ÜCRET Gün (TL)
Usta	375.000	15.000	25	25	9.375	375
Acemi	375.000	6.000	12	63	7.200	115

Sanatçı kızlar ve kadınlar genellikle emeklerinin bilincinde değiller. Ve henüz örgütlenmemişler. Her gün 8-12 saat çalışarak, usta eller 15.000, acemiler 6.000 ilmek atabiliyorlar. Karşılığında aldıkları ücret ise çok düşük (Tablo 2).

Sanatçı kadınlar aldıkları ücretten ilk anda memnun görünüyorlar. Zira eni 50 cm, boyu 75 cm olan bir halı için 5 bin ile 20 bin lira arasında değişen bir para alıyorlar. Usta bir emekçi kadına soruyoruz :

«Bu güzel halıya çok emek verdin, 9 bin lira az değil mi?» Saçları örülü, 17 yaşında yanakları çökmüş, bu işin ustası olmuş emekçi kadın bir servet değerindeki halısını çocuğu gibi okşuyor. **«Olsun!»** diyor. Bir diğeri ise atılıyor hemen **«5 bin verseler yine dokurum»** diyor. **«Peki ne yapacaksın bu parayla?» «Çeyizimi düzeceğim.»** İlk yıllar cazip ge-

ne kalır çorba tasında yoksul canlar sofrasında kırk gözeden akan terin emeğin karşılığında

YAŞAR MİRAÇ

len bu parayla çeyizini düzmek için göznurunu, el emeğini bedavaya kaptırıyor tüccara. Oysa bu genç kız çeyizini düzebilmek için kimbilir daha kaç halı dokuyacak. Ve tüccara kaç milyon kazandıracak. Zaten bu çeyiz düzmek için toplanan paralar, çoğu zaman, köyün faizcisine borçlanan, iki büklüm emekçi babanın borçlarına kapatılıyor.

Tabii emekçi kadınlar, kızlar bir iki yıl halı dokuduktan sonra anlıyorlar, ne denli sömürüldüklerini ve başlıyorlar çözüm yolları aramaya. Yine bir usta emekçi şunları anlatıyor : **«Artık çok istekli çalışmıyorum. Emeğimizin karşılığını alamıyoruz. Sonra, gözlerimiz durup dinlenmeden çalışmaktan kısa sürede bozuluyor. Kötü koşullarda, az ışıklı yerlerde çalışmak zorunda kalıyoruz. Tüccar sırtımızdan milyonlar vuruyor.»**

Ucuz işgücünün sonsuz denecek kadar çok olduğu bu sahipsiz köylerde tüccar işi geliştirince atölye açıyor. Ve bazı kızları sigartalamak zorunda kalıyor. Çoğunu da kaçak çalıştırıyor. Kötü çalışma koşullarında düşük ücret verdiği tabii acemi işçileri tercih ediyor.

Bu sömürü böyle sürecek mi?

Elbette hayır. Bu köylerde, sömürüldüklerinin bilincinde olan emekçiler kooperatifler etrafında örgütlenmeyi amaçlıyorlar. Bize kooperatifleşme konusunda şunları anlatıyorlar :

«Kooperatifleşme ile hem sömürüyü önlemeyi, hem de tüccara akıtılan milyonlarca lira ile köyümüzü kalkındırmayı düşünüyoruz. Hem neden olmasın? Emek bizim, alınteri, göznuru bizim. Tezgâh ve ipliği de sahip olursak örgütlenmemiz genişleyebilir. Ama sorunlar bitmez. Zira halı tüccarları çıkarlarına dokununca, tabancalı tüfekli, kaba üçlerini hemen gösteriyorlar. Bir yandan da ne iplik tüccarı ne de Sümerbank iplik vermiyor. Kapalıçarşı'daki satıcılar da sadece tüccarlardan halı alıyorlar. Tabii çıkarları ortak. Bu koşullarda kooperatifleşme çok güç. Ama biz kavgaya devam ediyoruz. Yılmayacağız. İlerde halı kooperatiflerinin birliğini kurup, biz de bir güç oluşturacağız.

Bu amaçlarına en kısa sürede ulaşacaklarına inanıyoruz. Emek onların, hünerli eller, onların, göznuru onların. Bir de birleşip tek bir yumruk olurlarsa...

«BEN MUTLU BİR ÇOCUĞUM»

AYRICALIKLI TEK SINIFIN ÇOCUKLAR OLDUĞU ÜLKE SOVYETLER BİRLİĞİ DEVRİMİN 62. YILINI KUTLUYOR

«Ben mutlu bir çocuğum. Çünkü yaşadığım ülkede **«her şey çocuklar için»**dir. Biz tek ayrıcalıklı sınıfız Sovyetler Birliği'nde.

Biz çocuklar savaşı, açlığı, yoksulluğu tanımadık. Ama anlattıklarına göre eskiden ülkemizin başında büyük saraylarda yaşayan, büyük patronların ve ağaların koruyucusu Çar varmış. Pek çok ulusun yaşadığı, ayrı dillerin konuşulduğu Rusya'da işçiler köylüler Çar yönetimi tarafından sömürülürmüş. Bizim kadar çocuklar çalışmak zorundaymışlar. Bilirsiniz bizde kış çok soğuk geçer. Ama çocukların ayakkabıları bile yokmuş.

Sonra bir gün **«artık yeter»** demişler. Örgütlenmişler. Büyük öğretmenimiz Lenin'in önderliğinde Çarı devirmişler. 7 Kasım 1917'de işçiler emekçiler iktidara gelmişler. Halkımız özgürlüğe kavuşmuş.

Amacımız tüm insanların mutluluğu. Ülkemizde başkalarını sömürme, başkalarının sırtından yaşama hakkı yok. Aç kalma, evsiz barksız kalma, yarına güvensizlik, ırk, din, ulus farkı yüzünden aşağılanma diye birşey bilmeyiz biz.

Yılda 40 milyon kitap okuruz. 10 Yıllık eğitim mecburidir. Kreşsiz, yuvasız, eğitimsiz, sevgisiz çocuk yoktur bizde, Annelerimiz, toplumun eşit hakli insanlarıdırlar. Her alanda çalışırlar.

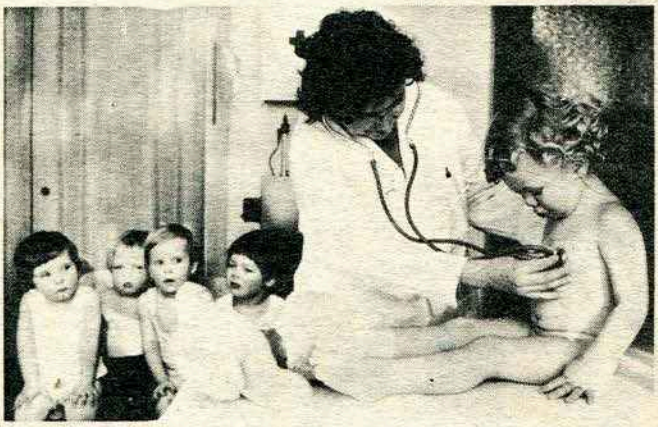
Kısacası ülkemizi ve insanlarımızı seviyoruz. Ama sizleri de seviyoruz. Tüm ezilen, sömürülen, baskıdan kurtulmak isteyen dünya halklarını seviyoruz. İstiyoruz ki artık savaş olmasın. Faşistler ikinci dünya savaşında 20 milyon insanımızı öldürmüşler. Dünyaya felaket getirmişler. Dedelerimiz, ninelerimiz, ablalarımız, abilerimiz bizim için, dünya halklarının mutluluğu için kendilerini feda etmişler. Bu günü onlara borçluyuz.»

AVRUPA'NIN KALBİNDE BİR İŞÇİ-KÖYLÜ CENNETİ
DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİ

30.YIL

Demokratik Alman Cumhuriyeti (DAC) 7 Ekim'de kuruluşunun 30. yılını kutladı.

2. Dünya Savaşı'nın bitiminde, Amerikan, İngiliz ve Fransız İşgali altındaki Batı Almanya'da emperyalist güçlerin işbirliğiyle ayrı bir devlet kurulup, büyük kapitalist tekeller yeniden diriltilirken; Doğu Almanya'da tüm yurtsever güçlerin birliğiyle Demokratik Alman Cumhuriyeti kuruldu. Tüm anti-faşist Demokratik Partiler ve Kitle Örgütlerinin birliğiyle kurulan bu devlet, emperyalizme, faşizme karşı, geniş halk kitlelerinin çıkarlarını gözeten, birleşik bir Almanya'nın yaratılması doğrultusunda bir politikayı amaçladı. Ve bunun için çalıştı, çalışıyor.

- DAC'da haftalık çalışma süresi 5 gündür. Tüm çalışanların ücretli izin hakkı vardır. Kiralar aylık gelirin yüzde 5.6'sını geçmez. Konut sorunu tamamen çözümlenmiştir. 1955 yılından beri fiyatlar hemen hemen aynı kaldığı halde ücretler iki misli artmıştır.

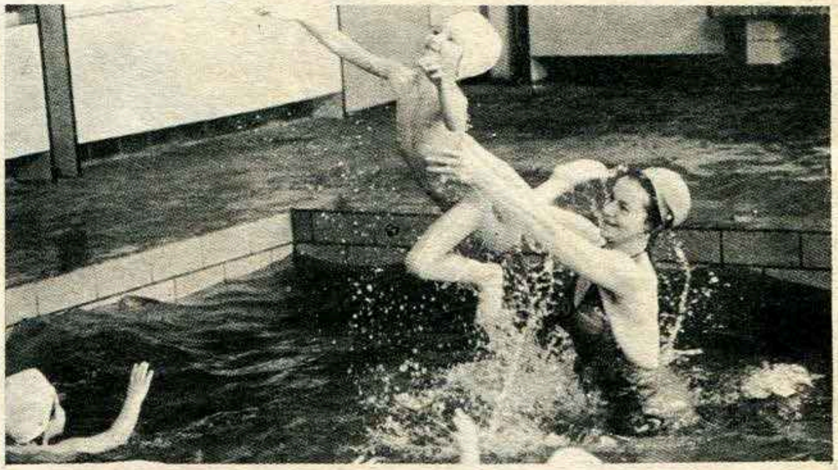
- DAC'da okul öncesi çağda bulunan 1 milyon 200 bin çocuktan 900 bini, her işyerinde ve mahallede kurulmuş kreş ve çocuk yuvalarından yararlanmaktadırlar. Parasız olan kreş ve yuvalarda çocuklar uzman öğretmen ve psikologlar tarafından sevgiyle eğitilmekte, her türlü sağlık hizmetinden yararlanmaktadırlar. Daha ufak yaşlarda toplumsal hayata girmekte, kendi kendilerine yetmeyi öğrenmekte, oyun oynarken ve spor yaparken kişisel yeteneklerini geliştirmektedirler.

- DAC planlı sosyalist ekonomisi sayesinde 30 yılda dünyanın en sanayileşmiş 10 ülkesi arasına girmiştir. Özellikle telekominikasyon, makine ve elektronik dallarında en gelişmiş bir kaç ülkeden biridir. İşsizlik sorunu tümüyle halledilmiştir.

- DAC'da kadınlar üretimin her alanında görev almaktadırlar. Halk temsilcilerinin yüzde 30,5'ini, belediye başkanlarının yüzde 18,6'sını, sendika görevlilerinin yüzde 44,6'sını kadınlar oluşturmaktadır. Kadınların doğum öncesi 6, sonrası 20 hafta ücretli izin hakları vardır. Anne isterse 6 ay da ücretsiz izin alabilir.

- DAC'da tüm eğitim, öğretim, sağlık ve sosyal hizmetler ücretsizdir. 10 yıllık ilk öğretim zorunludur.

ilerici kadın hareketinden haberler

SAİMEKADIN'da kadınlar dispanser istiyor

Geçtiğimiz ekim ayında, Ankara da 150 bin nüfuslu Saimekadın semti halkı «Ana Çocuk Sağlığı Dispanseri»nin bir yıldır tüm başvurulara rağmen açılmamasını protesto için İl Sağlık Müdürlüğü'nü işgal ettiler.

Bu eylemlerinin nedenini anlamak için kendileriyle konuştuk. Anlattıklarına göre bir yıl önce çocuklar arasındaki hastalıklar yaygınlaşmaya başlayınca İl Sağlık Müdürlüğü'ne başvurmuşlar. Dispanser istemişler. Yetkililer «binasını bulun» demiş. Bulmuşlar, «pahalı» denmiş. Başka birine «sağlığa aykırı», bir diğerine «olmaz», iş uzayıp gitmiş. Bunun üzerine imza toplamışlar. Müdürlüğe gelip seslerini toplu halde duyurmaya karar vermişler.

Saimekadınlılar topladıkları imza dolu kağıtları birbirine yapıştırmışlar. Sağlık Müdürlüğü'nün penceresinden aşağıya uzattıkları zaman dilekçenin yirmi metre boyunda olduğunu gördük. Saimekadın semtinden gelen kalabalık grup, İl Sağlık Müdürlüğü yetkililerini dispanserin en kısa sürede açılacağına dair söz verince dağılmaya karar verdiler. Ama bu işin sonunu bırakmayacaklarını ve o dispanseri mutlaka yaptıracaklarını söylemeyi de unutmadılar.

Çocuklarımıza PARASIZ SÜT kampanyası için eylemler sürüyor

İZMİR süt günü

8 Eylül günü, UÇY Demokratik Örgütler Çalışma Grubu, İzmir Fuarı'nda süt günü düzenledi. UÇY pavyonunda düzenlenen günde, çocuklara parasız süt dağıtıldı. Süt dağıtımı sanatçılar tarafından yapıldı.

BALIKESİR, Cumhuriyet İlkokulu

Balıkesir'li ilerici kadınlar 17 eylül, Bandırma'lı ilerici kadınlar 28 eylül günlerinde bir ilkokulda parasız süt dağıttılar. Süt dağıtımı sırasında, sütün insan sağlığındaki önemini, gerekliliğini anlatan konuşmalar yapıldı. Dergimizin açtığı imza kampanyasına tüm anaların, babaların, bacıların katılması istendi. Daha sonra süt kampanyası için imza toplandı.

SEFAKÖY'lü kadınlar su istiyor

4 Ekim perşembe sabahı Sefaköy'ün İnönü mahalesi kadınları, üç aydır akmayan suların akması için Belediye'ye topluca yürüdüler. Ellerinde boş su bidonları, kucaklarında çocuklarıyla yürüyen kadınlar, 500'e yakın imzalı dilekçe vererek, sorunlarını anlattılar. suların akmasını, mahallenin bir bölümünde kirli akan suların içilebilir duruma getirilmesini, sokaklarda açıkta akan lâğım suları ve fabrika artıkları sorununa çözüm bulunmasını istediler. Ve 15 güne kadar şebeke suyunun getirileceği sözünü aldılar. Eğer belediye sözünde durmayacak olursa 15 gün sonra yine belediyede olacaklarını söylediler. Ayrıca kadınlar, bu sorunların çözümünün «bir lütuf değil, belediyenin görevi olduğunu» da belirttiler.

*

BAYRAMPAŞA'lı kadınlar kreş istiyor

BAYRAMPAŞA, Belediye ziyareti

İstanbul - Bayrampaşa semtı, Devrim mahallesinde oturan ilerici kadınlar, Bayrampaşa Belediyesine giderek Belediye Başkan Yardımcısıyla görüştüler Mahallelerinde tespit ettikleri boş bir arazinin çocuk parkı yapılmasını istediler. Ayrıca kreşe olan ihtiyaçlarını dile getirdiler. Başkan Yardımcısı iki kreşin yapıldığını belirtti. Daha sonra kreş için yapıldığı söylenen inşaatın iki senedir devam ettiği, henüz bitmediği görüldü.

BAKIRKÖY

KADINLAR ARTIK KADERE BOYUN EĞMİYOR HAKKINI ARIYOR...

Burası Koca Sinan'da Şirinevler
Kerbelâ'ya döndü semtlerde evler

Sular mahallede akmaz oldu
Su İşleri Müdürü bakmaz oldu

Elpençe divan durup su istedik
Muslukta bir damla su görmedik

İşitiyoruz sular satılıyor
Kapkacağımız hep susuz kalıyor

Artık tahammülümüz kalmadı
Sizlere itimadımız kalmadı

İstanbul'un Bakırköy semtindeyiz. Şirinevler ve Yayla Mahallelerinde oturan 100'e yakın kadın ellerinde boş bidon ve kovalarla Belediye binasına doğru yürüyor. Neden mi yürüyorlar? Çünkü susuzluk artık canlarına tak etmiş. Bir senedir belki haftada bir gün belki daha da az iplik gibi akan sularla ne yapacaklarını şaşırmışlar. Birisi **«3 çocuğum var»** diyor. **«Her gün sokakta oynuyorlar. Pislik içinde eve geliyorlar. Gel de yıka yıkayabilirsen kirlilerini. Bir aydır hiç suyumuz akmıyor. Kuyusu olan komşulardan rica minnet bazen su alıyoruz. Kilolarca ağırlıktaki kovaları taşırken fıtık oldum. Her gün sıra ile bir çarşaf yıkıyorum. Çocuğumun bezleri kurtlandı bir kenara yığılı durmaktan. Bu işler hep birlik olmadığından aksıyor.»** Bir diğer hanım sinirlenmiş kendilerine katılmayan komşularına : **«Dudak büktüler bana. Sanki kendi suları her gün akıyormuş, sanki gidip belediyeden suların neden akmadığının hesabını sormak ayıpmış gibi. Coplarlar, tutuklarlar diye korktular. Halbuki bunun bizim vatandaşlık hakkımız olması gerekir.»**

Bakırköylü kadınlar çok hırslı. Bu işe ne can dayanır ne de bütçemiz diyorlar. Çünkü kuyulardan su bulamadıkları zaman şişede satılan memba sularıyla bulaşık yıkadıkları oluyormuş. Bu arada ağır su kovalarını apartmanların yüksek katlarına taşırken hastalanan, sakatlananlar da işin cabası.

İşte bu öfke ile çocuklarını ellerinden tutup, boş su bidonlarını yüklendikleri gibi belediye yoluna koyuldular. Belediye yetkilileri ise bu sıkıntıyı eşit bir biçimde halka dağıtmaya çalıştıklarını, susuzluğa alışmaları gerektiğini, ilerde bu sorunun çözümleneceğini söylediler. Bunun üzerine Bakırköylü ev kadınları bu işin peşini bırakmayacaklarını, suları akana dek Belediyeye gelerek, bu istemlerini yineleyeceklerini belirterek dağıldılar.

VALLA, BU İLAÇ BİZDE YOK KARDEŞİM!

1 Yakup fabrikadan eve döndüğünde kapıyı açan karısı telaşla «kızımız çok hasta» dedi.

Küçük Sema ateşler içinde yanıyor «anne, anne» diye sayıklıyordu.

Sabahı zor ettiler. Ertesi gün ilk işleri Sema'yı doktora götürmek oldu.

Doktor çocuğu iyice muayene etti. Ve Yakub'a «Şimdilik onu rahatlatıcı bir iğne yaptım. Fakat hastalığı ciddi» dedi.

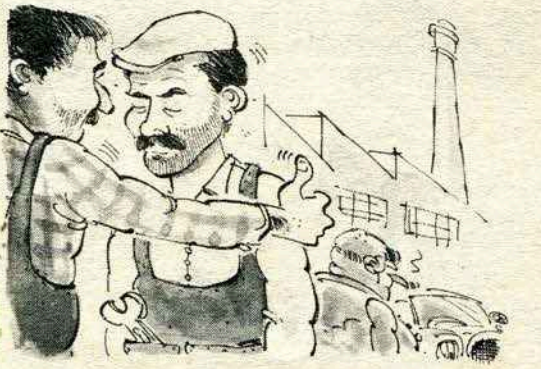

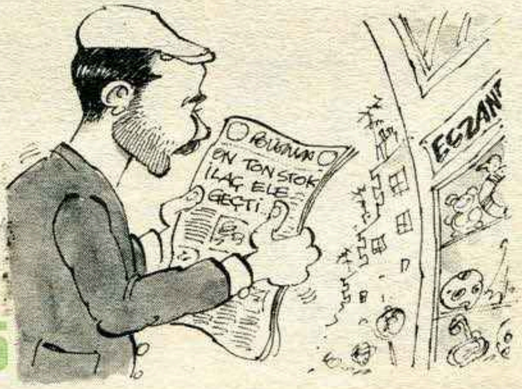
2

Doktordan ellerinde bir sürü ilaç adı yazılı bir reçete ile çıkıp hemen yakındaki bir eczaneye koştular. Aldıkları cevap «bu ilaçlar bizde yok» oldu. Civardaki bir eczaneye daha sordular. Aldıkları cevap yine «Yok» idi.

3 Yakup karısı ile kızını eve bıraktıktan sonra elinde reçete bütün gün eczane eczane dolaştı. Akşama doğru kaşları çatıldı, omuzları çöktü. Yüzüne kederli bir ifade geldi. Demekki şu koskoca İstanbul'da kızını iyi edecek ilacı bulamıyacaktı. Her gittiği eczanede «Bu ilaçlar piyasadan çekileli çok oldu ama siz yine de bir bakın» diyorlardı. Yakub'un bütün aramaları boşa çıkmıştı. Bir kahvehaneye girdi. Çay söyleyip ne yapacağını düşünmeye başladı. Bir taraftan düşünüyor bir taraftan da boş gözlerle televizyona bakıyordu. Önce bir buzdolabı, sonra bir jilet reklamı, sonra bir başka marka buzdolabı reklamı, daha sonra başka bir jilet, buzdolabı, jilet, deterjan, buzdolabı... «off...» dedi Yakub. Masaya vurdu yumruğunu. Her reklamı yapılan mal, en iyisi idi. Bu kadar en iyisini yapanlar varken Sema'nın ilacı niye bulunmazdı ki?

4

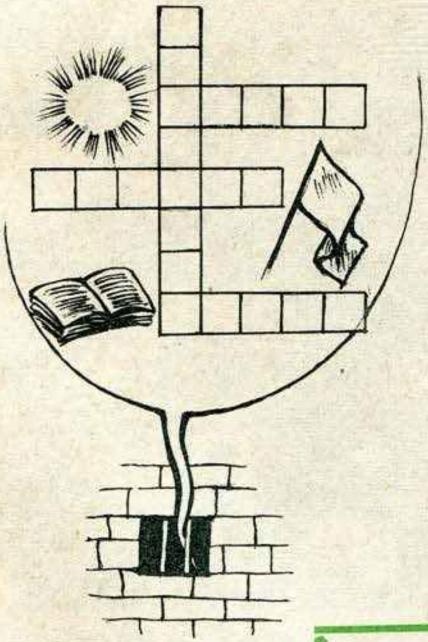
5

Sabah fabrikaya gittiğinde sıkıntılı hali arkadaşlarının dikkatini çekti. Sordular. Anlattı. Kime kızacağını, ne yapacağını bilmez bir halde idi. Bir ara doktora kızdı küfretti. « Oda piyasada bulunan ilaçlardan birini yazsaydı» dedi. Sonra bir eczacı kalfasının «Bu hastalığın ilacı tektir. İşiniz zordur.» dediği geldi aklına, kendi kendine «kader» dedi, yüksek sesle. Deminden beri konuşmaları dinleyen Recep, «Ne kaderi» dedi. «Kâr daha fazla kâr demek lâzım». «Git allasen ne kârı dalganı geçme benimle» dedi Yakub. Recep, «kızma. kader değil, içinde yaşadığımız düzenin bir sonucu bu. Çünkü insanların ihtiyacı için değil, daha fazla kâr için üretim yapan kapitalistlerin insan sağlığı diye bir sorunu yoktur.» dedi.

Reklamları düşündü Yakup, ilaçsız eczaneleri düşündü. Hak verdi Receb'e. Bu düzende üretim insanların mutluluğu ve sağlığı için değil, parababalarının ceplerine daha fazla para girmesi için yapılıyordu.

Akşam işten çıktığında bir sonraki günün gazeteleri çıkmıştı bile. Gazetelerde stoklanmış tonlarca ilacın bulunduğu yazıyordu.

BİR ÇOCUĞUN DRAMI

Cevap:

Güneş, Bayrak,
Kitap, Özgürlük.

Yağmur deli gibi yağıyordu. Yaz olsa neyse gelip geçerdi; ama sonbaharda uzun uzun yağardı. İnsanlar durup durup göğe bakıyorlar. İçlerini çekerek yollarına devam ediyorlardı. Rüzgar da bu yağmura yardım ediyor; insanlara onu kırbaç gibi savuruyordu acımadan. İnsanlar karınca gibi dört bir yana dağılmıştı...

Ama orda, açıkta; duvar kenarında oturan çocuk ne insanları, ne de kırbaç misali inen yağmuru duyuyordu. O gözlerini yummuş, acı ama gerçek olan düşüncelere gömülmüştü. Üşüyor olmalıydı. Cılız kolarındaki tüyler diken dikendi. Yırtık pantalonundan bacağı gözüküyordu. Sertti o çocuk Acımasızdı.

Acımıyordu, yağlı göbekli, elinde içkisi, sigarası olan insanlara. Sıyrıldı, arasına sıkışıp kaldığı mukavva kutulardan... Uzun uzun süzdü cadeden gelip geçen otoları; ıslak yollara düşen parlak far ışıklarını. Bir lüks arabanın önünde boş bir çuval gibi atıldı. Acı bir fren. Yağsız bir kapının hızla açılıp hızla kapanması:

— Deli misin oğlum? Başımı akşam akşam derde mi sokacaksın?

— Kimseden bir şey istemedim bugüne dek ama... Şey... Bu yıl çocuk yılı değil di?

— Elbette evlâdım.

— İyi o zaman. Alın koskoca yılım sizin olsun ama siz de bana bir pantalon, bir de kuru ekmek verin, yeter o bana.

İskender Över
(14. Yaş)

EŞ OLAN ŞEMSİYELERİ BULUN

BEN BİR EMEKÇİ ÇOCUĞUYUM!

Bizim mahallede arkadaşlarımın annesi babası çalışıyor, ama hepsininde benim gibi ayakkabıları eski, çoğu arkadaşım naylon torbayla okula gidiyor, çantası yok. Öğleyın okula yemek getirmiyorlar, sabahleyin okula aç geliyorlarmış, bana okulda söylüyorlar, anneleri işe gittiğinden yemek hazırlayamıyormuş. Sınıfta bit bulundu annesi yıkamıyormuş, çamaşırlarını tüpleri biter diye kaynatamıyormuş. O arkadaşlarımın babasının aldığı, onlara yetse annesi çalışmaz onlara bakar, temiz temiz giydirir, güzel yemekler yapar yedirirdi. Benim annemde çalışıyor. Babam öğretmendi, babamın aldığı para yetmiyordu. Annem ondan işe girdi. Geçinemediğimiz için babamın öldüğünü söylüyorlar. Babam kendine hiç yeni bir şey alamıyordu. Bende, evde öğlenden sonra yalnız oturuyor, sokaklarda oynuyordum. Bizim oralarda çocuk bahçesi yok. Olsa orda oynardım. Şimdi babam öldü, anneannemin yanında kalıyorum, öğlenden sonra yine evde anneannemle oturuyoruz. Annem çalışmasa bize kim bakar, ben babamı çok özledim, canım babacığım.

OYA GÖNEN

yaşamımızın her yılı çocuk yılı olmalıdır

18 AGUSTOS 1979 «TÜM ÇOCUKLARA BARIŞ VE GÜVENLİK İÇİNDE BİR GELECEK» DÜNYA KONFERANSI

1979 Uluslararası Çocuk Yılı'nın en önemli toplantısı 7-11 Eylül tarihlerinde Moskova'da yapıldı. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 130 ülkeden 385 ulusal ve 48 uluslararası örgütü temsil eden 700 kadın ve erkek delege, «Tüm Çocuklara Barış ve Güvenlik İçinde Bir Gelecek» başlıklı Konferansta bir araya geldiler.

Konferans delegeleri kuşkusuz dünya kamuoyunun çok geniş bir kesimini temsil ediyorlardı. Sendikalar, kadın, gençlik ve diğer kitle örgütlerinden, barış hareketlerinden gelen temsilciler arasında her meslekten ve politik görüşten kişiler bulunuyordu. Birleşmiş Milletler ve bunun çeşitli uzmanlık örgütleri (UNESCO, UNICEF, vb.) 8 üst düzeyde temsilciyle toplantıya katılmışlardı.

Ama 5 gün süren tartışmalar sonucu yayınlanan ortak belgeler hepsinin şu noktalarda birleştiğini kanıtlıyordu:

«Çocukların sorunları, ülkelerinin ekonomik, politik ve toplumsal sorunlarından ayrı düşünülemez. Yeryüzünde emperyalizm, faşizm, ırkçılık ve savaşlar varoldukça, çocuklar da açlık, yoksulluk, eğitimsizlik ve ölüm tehdidinden kurtulamazlar. Çocukların mutluluğu için savaş, barış, silahsızlanma ve detant için, her türlü baskı ve sömürüye karşı savaşmak demektir.»

Konferans delegeleri bu amaçlar için ortak savaşıma hız vermek, uluslararası dayanışmayı daha da yükseltmek doğrultusunda kararlar benimsediler. Bu kararlardan biri de Türkiye'ye ilişkindi ve şöyle diyordu:

«Konferansa katılanlar, Türkiye' de her yıl emperyalist ve yerli tekelerce kışkırtılan ve desteklenen faşist çetelerce katledilen, yaralanan çocukların ve gençlerin sayısının binleri aştığına dikkati çeker ve bu ülkede tırmanan faşizm tehlikesine karşı savaşan güçlerle dayanışmalarını belirtirler.»

Delegeler, Konferans süresince Sovyetler Birliği'nde çocukların konumunu yakından izleme olanağını elde etiler. **«Her şeyin en iyisi çocuklara»** belgisinin Sovyet Devleti'nce nasıl yaşama geçirildiğini gördüler.

Dünya Barış Konseyi Başkanı Romeş Çandra, şu sözleriyle büyük çoğunluğun duygularını dile getiriyordu: **«Üç sözcük var ki birbirinden ayrı düşünülemez: Çocuk, barış ve Lenin. Çünkü, çocukların tek ayrıcalıklı sınıf olduğu toplumun, sosyalist toplumun yaratılmasında başı çeken, yeryüzünde kalıcı ve adil bir barış savaşımına önderlik eden, Sovyet Devleti'nin kurucusu Lenin'dir.»**

Delegeler, Lenin'in ülkesinden, barış için, halklar arasında dostluk ve kardeşlik için, sömürünün olmadığı bir dünya için savaşmaya daha bir kararlı ayrıldılar. Çünkü çocukların mutluluğu bunlara bağlıydı. Ve Leonid Brejnev'in Konferansa gönderdiği mesaj hepsinin kulağında çınlıyordu: **«Çocuklar, sezgimiz, umudumuz, geleceğimizdir. Yaşamımızın her yılı Çocuk Yılı olmalıdır.»**

Yunanistan Kadın Federasyonu, UDKF ve UNESCO'nun ortaklaşa düzenledikleri «Göçmen İşçi Çocuklarının Sorunları» konulu Avrupa bölgesel semineri, 28-30 Eylül tarihleri arasında Atina'da yapıldı. Ondört ülkeden 25 delegenin katıldığı seminerin amacı, Uluslararası Çocuk Yılı'nda göçmen işçi çocuklarının durumlarına kamuoyunun ve ilgili hükümetlerin dikkatini çekmek ve bu durumu düzeltme girişimlerine hız vermekti.

Göçmen çocukların sorunları

AVRUPA BÖLGESEL SEMİNERİ

Seminerdeki konuşmacıların verdikleri bilgilere göre,

● Şu anda Batı Avrupa ülkelerinde 5-6 milyon göçmen işçi çocuğu bulunmaktadır. Bu çocuklar içinde en büyük grubu ise Türkiyeli ve üçüncü sırada Yunanistanlı çocuklar oluşturmaktadırlar.

● Göçmen işçi çocukları aileleriyle bazen altı-yedi kişinin bir arada barındığı, yıkık dökük konutları paylaşmakta, yoğun bir ırkçı, şöven ayrımla karşılaşmaktadırlar. Çoğu kreşlerden ve sağlık hizmetlerinden yoksun büyümektedirler.

● Göçmen işçi çocukları bulundukları ülkelerde eğitim olanaklarından ve mesleki eğitimden büyük ölçüde yoksundurlar. Batı Avrupa'da yarım milyon okul yaşındaki göçmen işçi çocuğu okula gitmemekte veya gidememektedir. Okul yaşındaki çocukların yüzde 20 - 30'u okuma yazma bilmemektedirler. Okuyabilenler ise ulusal kültürlerinden kopmaktadırlar.

● Özellikle Federal Almanya'da göçmen işçi çocuklarının Alman çocukları ile beraber okumaları engellenmekte, pek çoğu, sırf Almanca bilmedikleri için özel «geri zekâlı» sınıflarına gönderilmektedirler.

● Büyük ölçüde ilköğretimden ve daha da yaygın olarak mesleki eğitimden yoksun olan bu çocuklar, tıpkı ana-babaları gibi birer niteliksiz işçi olmakta, ve büyüyen bir işsizler ordusu oluşturmaktadırlar.

● Toplumun dışına itilen, kültürel bağlarından kopmuş, işsiz ve kendisi için çıkar hiç bir yol göremeyen bu gençler, çok kez faşist örgütlerin ağına da düşmektedirler.

Seminerdeki bütün konuşmacılar, göçmen işçi çocuklarının, bulundukları ülke çocukları ile eşit eğitim olanaklarına kavuşturulmaları, bunun için gerekli tamamlayıcı dil eğitimi görmelerini, bunun yanında, kendi dillerinde, kendi ülkelerinin tarih, coğrafya ve kültürünü de içeren dersleri izlemelerinin de zorunlu kılınmasını istemişlerdir.

Eğitim sorununun ötesinde, göçmen işçi sorununun çözümünde göçmen işçilerin bulundukları ülkelerde tüm demokratik haklara, özellikle çalışma ve oturma güvencesine kavuşturulmaları gereklidir.

Seminere katılanlar, tüm bölge ve dünya kadınları adına, 20. yüzyılın sonunda, Avrupa'nın göbeğinde cehalete ve işsizliğe mahkûm edilen bu çocukların durumunun düzeltilmesi için SÖMÜRÜYE VURA VURA savaşım vermeye kararlı olarak ayrılmışlardır.

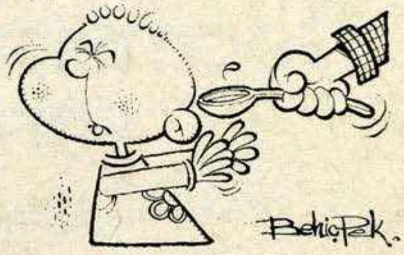

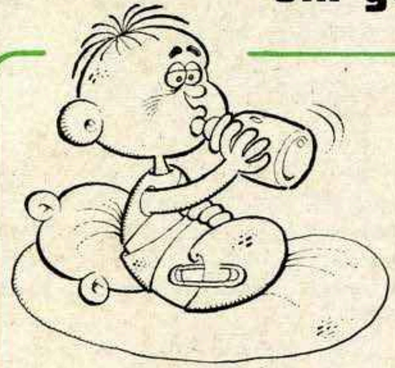
GÖÇMEN ÇOCUKLAR EŞİT EĞİTİM OLANAKLARI İSTİYOR

BU BEBEĞİN NESİ VAR ?

Bebeklerde sık görülen rahatsızlıklar

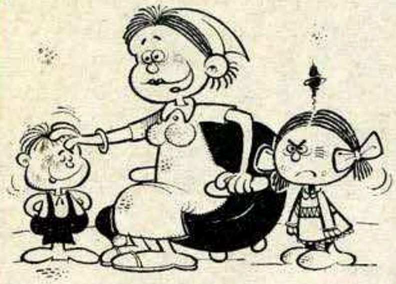

barsak gazı

4 - 5. aylara kadar sık olur. Sonra yavaş yavaş azalarak tamamen kaybolur. Önlemek için biberonun deliği ayarlanmalı, çocuğun ağzına hava girmemeli. Veya emzirirken meme başı çocuğun ağzına tam girmeli. Emzirilirken çocuk kucakta hafif eğik tutulmalı. Emzirmenin ortasında kucakta dik tutarak bir defa gazını çıkarmalı. Emzirme bitince tekrarlamalı. Çocuğun gazı çok rahatsızlık veriyorsa, doktora başvurmalı. Anason, gazı atmada değil yalnızca çocuğu sakinleştirmede yararlıdır. Onun için etkisi tedavi edici nitelikte değildir. İlaç kullanılması gereklidir.

iştahsızlık

Çocuk yaşına uygun kilo ve boydaysa çok fazla yemese de önemli değil. Yine de iştahını açmak için yemeğine biraz tuz veya yerine göre şeker katmak yararlı olabilir. Kilo veya boyda gerileme varsa, yaşının gerektirdiği hareketliliğe, yeteneklere sahip değilse doktora başvurmak mutlaka gerekli.

peklik

Nedenleri : Az beslenme, ortam değişikliği, barsak tıkanıklığı veya darlığı, kıskançlık veya anneden ayrılma gibi ruhsal nedenlerle olabilir. Seyrek, ağrılı ve zor dışkılamadır. Önlemek için bol su, bol sebze ve posalı yiyecek (portakal vs.) yenmesi, zeytinyağı içilmesi faydalıdır.

kusma

Nedenleri - Beslenme bozukluğu, mikrobik hastalıklar, küçük bebekleri emzirmeden hemen sonra yatırma gibi çok çeşitli nedenlere dayanabilir. İlk 1 yaşta çocuğun ara sıra kusmasını normal saymak gerekli. Çocuk normal kilosunda ve boyundaysa, vücudunda başka bir hastalık yoksa, sürekli olmamak şartıyla kusması önemli değildir. Beslenmeyi düzenleyerek durur. Çocuğuna ayına göre, yiyecek vermeye dikkat etmek yeterlidir. Kusmada önemli nokta çocuğa su vererek kusmayla kaybettiği suyu telafi etmektir.

ishal

İshal Türkiye'de zatürreeden sonra en önemli çocuk ölüm etkenidir. Çok sık, yumuşak hatta sulu dışarı çıkma olarak tanımlanabilir. Az beslenme, yanlış beslenme veya barsağın mikrobik hastalıkları sonucu görülür. Temiz olmayan yiyecek ve suyla ishal olabilir. Ayrıca bronşit, zatürree, orta kulak iltihabı, anjinden sonra da ishal görülebilir. Beslenmeyle ilgili önemli nokta ise gereğinden çok nişastalı besin verilmesidir. Bu çocukta ishallere yol açar. Çocuk ishalde çok su kaybederek ani ölüme gidebilir. Bunun için ishal görüldüğünde doktora başvurana kadar yapılacak şeyleri şöyle anlatabiliriz :

- Şekerli, yağlı besinleri hemen kesmeli.
- Küçük çocuklara az tuzlu ayran, daha büyüklere patates püresi ve yağsız pirinç lapası verilmeli.
- Bir su bardağı su, bir tatlı kaşığı tuz ve bir çay kaşığı şekeri karıştırıp içirmeli.
- Beş su bardağı suda yarım kg. havucu kaynatıp iki çorba kaşığı tuz ekleyerek hazırlanan havuç suyunu içirmeli.

KISA KISA

• Şişe ve sürahilerdeki sarımsı lekeleri çıkarmak için içlerine kalın tuzla bir çorba kaşığı sirke koyup çalkalayın. Bir kaç defa da temiz su ile yıkarsanız sarı lekelerin kaybolduğunu göreceksiniz.

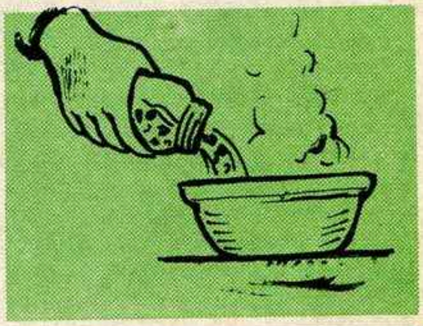

• Ayrıca şişelerin ağzı dar olduğu için el yardımıyla yıkamak imkânsızdır. Su şişeleri bile bir süre sonra kirlenir ve diplerinde suyun bıraktığı bir tortu oluşabilir. On beş günde bir bu tür şişeleri yıkarken önce içine ufak ufak kesilmiş kâğıtları doldurun. Sonra içlerine dörtte bir oranında su koyup hızla çalkalayın. Şişelerin pırıl pırıl olduğunu göreceksiniz.

• Buz dolabını temizlerken deterjan kullanmayınız. Arap sabunlu ılık suyla silerseniz hem buzdolabınız yıpranmaz, hem de koku yapmasına mani olur.

• Sigaraların bıraktığı kahverengi lekeleri porselenden çıkarmak için lekeler üzerine tuz dökülüp mantarla ovulur.

• Kavanozdaki reçeller şekerlendiği zaman reçeli bir kaba boşaltalım. Şekerli kısmını eritecek kadar içine su koyalım. Şeker eridikten sonra reçeli yavaş yavaş ateşte tekrar pişirelim. İlk kaynamadan sonra temiz ve nemi alınmış kavanozlara boşaltalım.

YUMURTALI GÖZLEME TATLISI

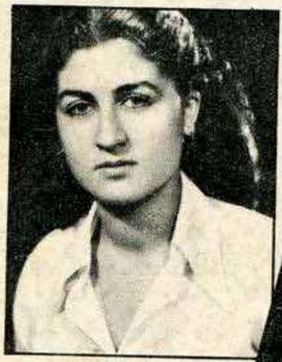
MALZEME : 6 adet yumurta, koyu bir bulamaç kıvamına gelmesi için yeterli un, bir çimdik tuz, bir çay bardağı pudra şekeri, 30 gr. tereyağı ya da margarin, bir bardak süt.

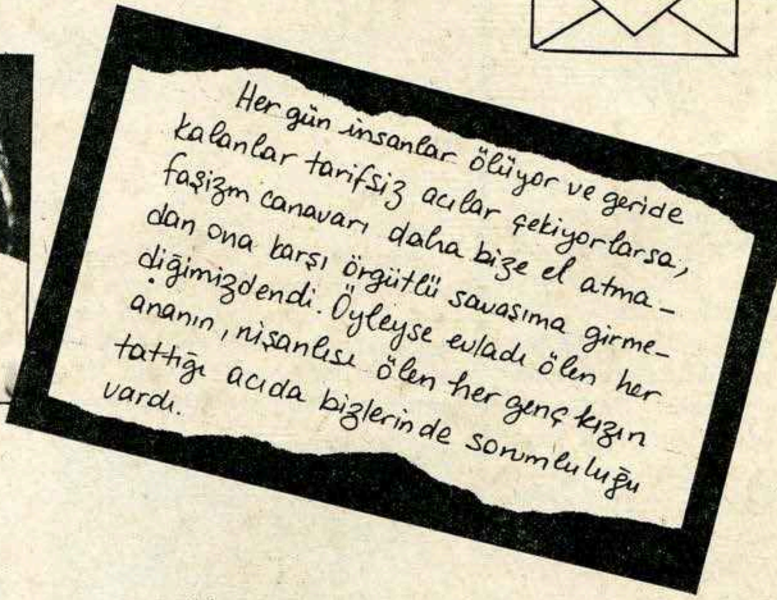
Yumurtaları porselen ya da emaye kaba kırıp çatalla vurun, içine unu karıştırın ve çok azar azar sütü katarak koyu bir bulamaç yapın. Tavaya fındık kadar yağ koyup yağlayın ve kızınca bulamaçtan iki kaşık alıp tavaya koyun, tavayı sallayarak düzgünce yayılmasını sağlayın. Önce bir yüzünü birer dakika pişirip gözlemeyi çıkartın. Böylece gözlemelerin hepsini bitirin.

Bunları üçgen şeklinde katlayıp tepsiye dizin. Üzerine pudra şekeri serpin. Afiyet olsun.

Edibe Erşahin

Her gün insanlar ölüyor ve geride
kalanlar tarifsiz acılar çekiyorlarsa,
faşizm canavarı daha bize el atma-
dan ona karşı örgütlü savaşıma girme-
diğimizdendi. Öyleyse evladı ölen her
ananın, nişanlısı ölen her genç kızın
tattığı acıda bizlerin de sorumluluğu
vardı.

«BİR CENAZE TÖRENİNDEN DÖNERKEN NİŞANLIM YANIBAŞIMDA ÖLDÜRÜLDÜ...»

Ben 23 yaşında bir genç kızım. Üniversitede okuyorum. Liseden belli özlemlerle geldim. Yeni bir ortamla tanışmak, bir meslek sahibi olmak istiyordum. Beni özgür, demokratik mutlu bir ortamın beklediğini sanıyordum.

Beş yıldır Tıp Fakültesi'nde okuyorum. Bu beş yıl içinde birçok kez kan ve ölümle karşılaştım ve ölüm acısını tattım.

Üniversiteye geldiğim yıl Kerim Yaman öldürüldü. «Faşistler öldürdü» dediler. Tepki duydum, cenaze törenine gittim. Ölenin fotoğraflarını dağıttılar. Fotoğraftan bakan gencecik bir insan yüzüydü. Yakınlarını, annesini, babasını düşünmüştüm. Ama ne derecede acı çektiklerini kestirememdim. Kendimi onların yerine koymadım. Aynı konuma düşebileceğimi hiç bilmiyordum.

Bu arada ilericilerle tanıştım, kitap okumaya başladım. Yavaş, yavaş anti-faşist bir yapı kazanıyordum. Ve Türkiye'nin dört bir yanında gençler öldürülüyordu. Okulumuza saldırılar oluyor, arkadaşlarım yaralanıyor, cenaze törenlerine gidiyorum.

Yine bir cenaze töreninden dönerken yanıbaşımda nişanlım öldürüldü. 22 yıllık yaşamımda en güzel günlerimi birlikte yaşadığım, en sevdiğim insanı elele yürürken arkadan kurşunladılar. Gelecek güzel günleri anlatıyor ve gülümsüyordu. Konuşması ve gülümsemesi yarım kaldı, eli elimden koptu, yüzükoyun yere düştü. O günü, o dakikaları ömrüm boyunca unutmayacağım.

Nişanlımın adı Barış'tı. Adı gibi barış için savaşım veriyordu. İnsanlığın barış içinde yaşayacağı mutlu, aydınlık günlerden söz ederdi.

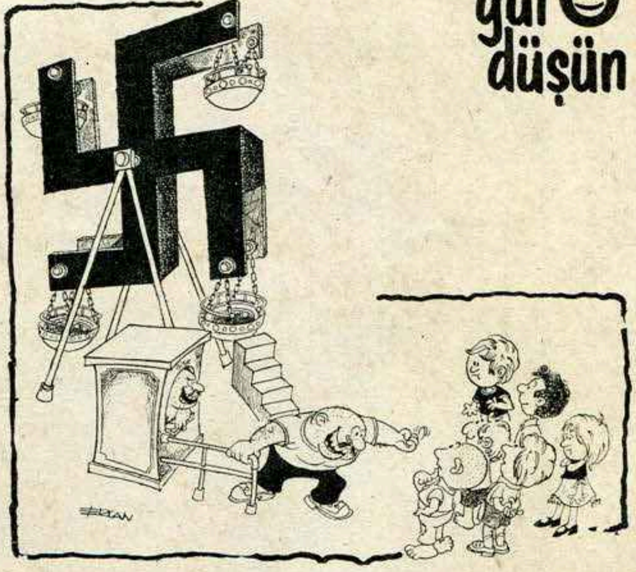
Barış'ım öldürülünce, önce hiç bir şeyi kavrayamadım. Uzun bir süre her şeye küstüm. İçimde yeşil bir dal kırılıvermişti.

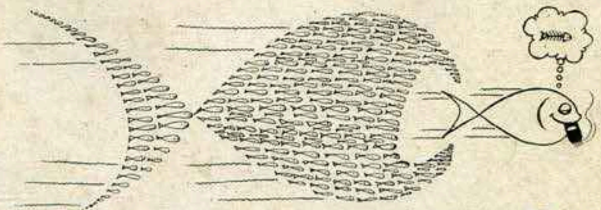
Sonraları düşünmeye başladım. Kim öldürdü sevdiğimi? Neden öldürüldü? Ülkemizin her yanında her gün aynı acılar yaşanıyordu. Gençler öldürülüyor, analar, kardeşler, sevgililer acı çekiyorlardı. İçimde büyük bir kin patladı. İşte faşizmi o zaman somut olarak kavradım. Düzenlerinin yıkılacağından korkan parababaları yeni bir dünya kurmak için mücadele veren işçi, emekçilerin karşısına faşizmi çıkarıyorlardı. Onların bu mücadelesinde bana da görev düştüğünü şimdi anlıyordum. İşte ondan sonra örgütlü ve aktif bir biçimde faşizme karşı mücadelede yer aldım. Ancak geç kalmış olmanın acısını her zaman duyarak.

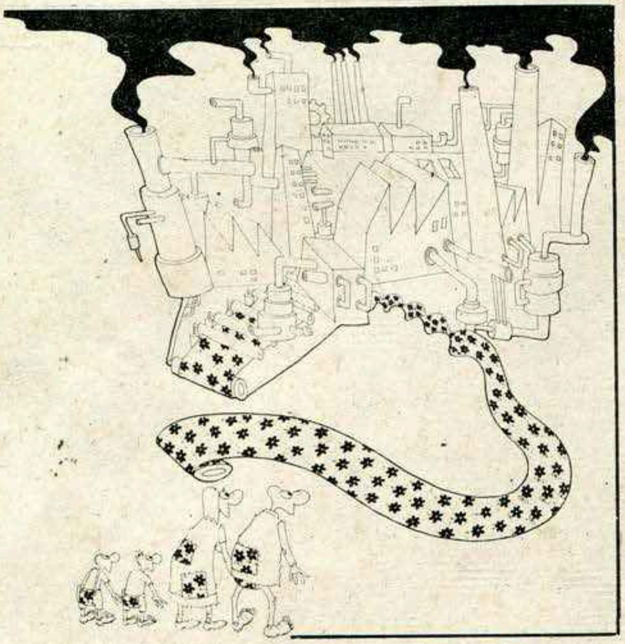
Her gün insanlar ölüyor ve geride kalanlar tarifsiz acılar çekiyorlarsa, faşizm canavarı daha bize el atmadan ona karşı hep birlikte örgütlü savaşıma girmediğimizdendi. Öyleyse evladı ölen her ananın, nişanlısı ölen her genç kızın tattığı acıda bizlerin de sorumluluğu vardı.

İnanıyorum ki analar, bacılar tüm sömürülenlerle birlikte geleceğin savaşsız, sömürüsüz özgür günlerini ellerimizle kuracağız. İşte o gün, geleceğin aydınlık Türkiye'sinde doğan Barışlarla, yitirdiğimiz Barış'ların mezarlarına papatyalar götüreceğiz.

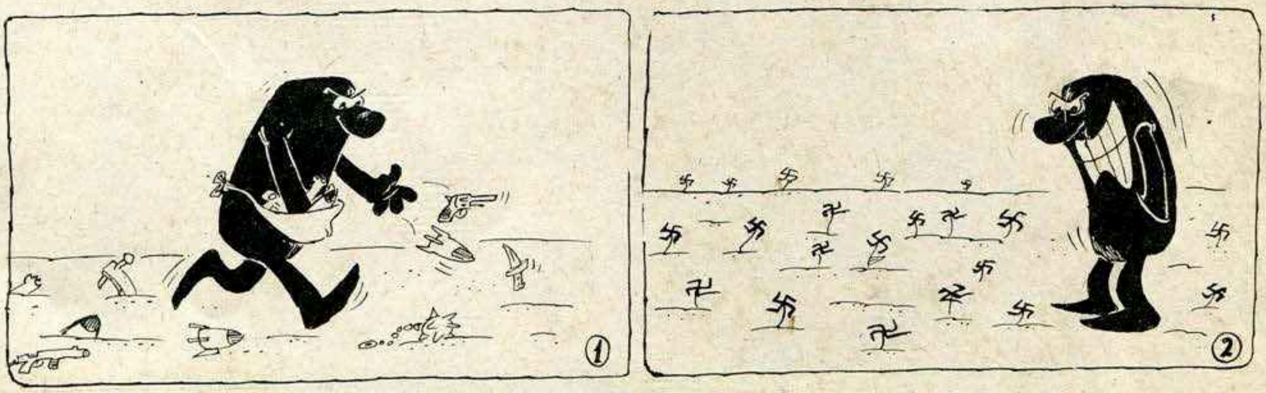

DELİ

Hitler, Almanya'da bir tımarhaneyi ziyaret ediyordu. Tımarhanenin müdürü, Hitler'e olan bağlılığını göstermek için delilere «Yaşasın Hitler, Hayl Hitler» diye bağırmayı öğretmişti. Hitler içeri girince deliler, hep bir ağızdan : «Hayl Hitler» diye bağırdılar. Hitler, bir köşede duran adamın bağırmadığını farkederek, «Neden sen de 'Hayl Hitler' diye bağırmadın?» diye sordu. Adam, «Ben deli değilim» diye cevap verdi...

dünyayı verelim çocuklara hiç değilse bir
günlüğüne
allı pullu bir balon gibi verelim oynasınlar
....
sıcacık bir ekmek somunu gibi
hiç değilse bir günlüğüne doysunlar

